

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

**İLKÖĞRETİM 6. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN MÜZİK
DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARI (AĞRI – PATNOS
ÖRNEĞİ)**

Melike AYHAN

Yüksek Lisans Tezi

Danışman

Doç. Dr. Nurtuğ BARIŞERİ AHMETHAN

Bu çalışma Melike Ayhan tarafından 148309021005 nolu YL tez projesi olarak desteklenmiştir.

Konya - 2019

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	Melike AYHAN
	Numarası	148309021005
	Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi
	Bilim Dalı	Müzik Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tezin Adı	İLKÖĞRETİM 6. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN MÜZİK DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARI (AĞRI- PATNOS ÖRNEĞİ)

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

27/05/2019
Melike AYHAN

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü	 NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
---	---	---

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Melike AYHAN
	Numarası	148309021005
	Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi
	Bilim Dalı	Müzik Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Doç.Dr. Nurtuğ BARIŞERİ AHMETHAN
	Tezin Adı	İLKÖĞRETİM 6. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN MÜZİK DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARI (AĞRI – PATNOS ÖRNEĞİ)

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan “İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları (Ağrı – Patnos Örneği)” başlıklı bu çalışma 27/05/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

	Ünvanı Adı Soyadı	İmza
Danışman	Doç.Dr. Nurtuğ BARIŞERİ AHMETHAN	
Jüri Üyesi	Doç.Dr. Oğuz KARAKAYA	
Jüri Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi Vahide Bahar YİĞİT	

TEŞEKKÜR

Bu çalıőmanın her aőamasında bana her zaman destek olan, beni her konuda cesaretlendiren, bilgi ve tecrübelerini benimle paylaşan, bu araőtırmaya benimle birlikte emek veren değerli hocam ve danıőmanım Doç Dr. Nurtuę BARIŐERİ' ne, verilerin uygulanması ve toplanması aőamasında yardımlarını esirgemeyen Ağrı-Patnos'daki okul mődőrleri, mőzık oğretmenleri, araőtırmaya katılan oğrenci ve velilerine, Sőtłőpınar Ortaokulu mődőrölőüne ve manevi desteklerini her zaman hissettiren, beni her konuda yőreklendiren biricik aileme sonsuz sayęı, sevgi ve teőekkőrlerimi sunarım.

Melike AYHAN

Öğrencinin	Adı Soyadı	Melike AYHAN
	Numarası	148309021005
	Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi
	Bilim Dalı	Müzik Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Doç.Dr Nurtuğ BARIŞERİ AHMETHAN
	Tezin Adı	İLKÖĞRETİM 6. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN MÜZİK DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARI (AĞRI- PATNOS ÖRNEĞİ)

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Ağrı'nın Patnos ilçesinde seçilen üç okulda öğrenim gören ilköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumlarının farklı değişkenler ile arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Araştırma, Ağrı- Patnos' ta Atatürk Ortaokulu, Cengiz Topel Ortaokulu, Patnos Yatılı Bölge Ortaokulunda 6. Sınıfında okuyan 175 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada Öztürk ve Kalyoncu' nun (2014) geliştirdiği "İlköğretim Altıncı Sınıf Müzik Dersi İçin Bir Tutum Ölçeği Geliştirme Denemesi" ölçeği uygulanmıştır. Elde edilen bulgular SPSS istatistik programı kullanılarak frekans, yüzde, Kruskal Wallis ve Mann Whitney U yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir.

Araştırmanın sonucuna göre örneklemdaki ilköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumlarının olumlu olduğu görülmektedir. İlköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin cinsiyet, aile gelir düzeyi, aile eğitim durumu, aile içi müzik davranışları, öğrencilerin müzik tercihleri değişkenleri ile müzik dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir.

İlköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumları ile ders araç gereçlerini getirme durumları arasında anlamlı bir farkın olduğu, derse kitap ve çalgı getiren öğrencilerin, getirmeyen öğrencilere göre lehine olduğu görülmektedir.

Öğrencinin	Adı Soyadı	Melike AYHAN
	Numarası	148309021005
	Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi
	Bilim Dalı	Müzik Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Doç.Dr. Nurtuğ BARIŞERİ AHMETHAN
	Tezin İngilizce Adı	SIXTH GRADE PRIMARY SCHOOL STUDENTS' ATTITUDE TOWARDS MUSIC LESSON (AĞRI- PATNOS SAMPLE)

SUMMARY

The purpose of this research is to investigate the relation of different variants and the sixth grade students' attitude towards music lesson in three schools which are chosen in Patnos, Ağrı.

The research has been carried out in Patnos, Ağrı with 175 sixth grade students from Atatürk Secondary School, Cengiz Topel Secondary School and Patnos Boarding Secondary School. In research, Öztürk's and Kalyoncu's (2014) 'The attitude scale for 6th Grade Music Class' has been applied. The data has been analysed with SPSS statistics programme, frequency, percentage, Kruskal Wallis and Mann Whitney U methods.

According to the result of the research it has been observed that sixth grade students have a positive attitude towards music lesson. It has been seen that there is not a significant difference between sixth grade students' gender, family income level, educational background of the family, musical behaviours among family members, students' musical choices and students' attitudes towards music lesson.

It has been observed that there is a significant difference between sixth grade students' attitude who bring music materials to class and students who don't. The students who bring books and instruments to class have a positive attitude.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI	i
YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET	iv
SUMMARY	vi
İÇİNDEKİLER	viii
KISALTMALAR VE SİMGELER	x
TABLolar LİSTESİ.....	xi
BİRİNCİ BÖLÜM – 1. GİRİŞ	1
1.1.Araştırmanın Konusu.....	1
1.2.Amaç.....	4
1.3.Önem.....	4
1.4.Sınırlılıklar.....	5
1.5.Varsayımlar.....	5
İKİNCİ BÖLÜM – 2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ	
ARAŞTIRMALAR	6
2.1.Genel Müzik Eğitimi	6
2.1.1. 2006 Müzik Öğretim Programı.....	8
2.1.2. Müzik Ders Araç Gereçleri ve Fiziki Çevre	11
2.1.3. Müzik Öğretmeni ve Öğretim Yöntem ve Yaklaşımları	12
2.1.4. Öğrencinin Müzik Öğrenme Sürecindeki İç Koşullar - Müziksel	
Zeka, Algı ve Bellek	14
2.1.4.1. Müziksel Zeka	15
2.1.4.2. Müziksel Algı ve Bellek.....	16
2.1.5. Öğrencinin Müzik Öğrenme Sürecindeki İç Koşullar - Duyuşsal	
Öğrenme	17
2.1.5.1. Motivasyon	18
2.1.5.2. Benlik Saygısı.....	19
2.1.5.3. Kaygı	20
2.1.5.4. Öz-yeterlik.....	21
2.1.5.5. Tutum	22

2.2.Doğu İllerinde Eğitim Problemleri Ve Sanat Eğitimi.....	24
2.3. İlgili Araştırmalar	25
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM – 3. YÖNTEM.....	36
3.1. Araştırmanın Modeli.....	36
3.2. Araştırma Grubu	36
3.3. Verilerin Toplanması	37
3.4.Verilerin Analizi	38
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM – 4. BULGU VE YORUMLAR	39
4.1. İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları	39
4.2. Cinsiyet Değişkenine Göre İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları.....	40
4.3. Ailenin Gelir Durumu Değişkenine Göre İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları	40
4.4. Anne Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları	42
4.5.Aile İçi Müzik Davranışları Değişkenine Göre İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları	43
4.6. Müzik Tercihleri Değişkenine Göre İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları	45
4.7. Ders Araç Gereçleri Değişkenine Göre İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları	46
4.8. İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersinde Hoşlarına Giden ve Canlarını Sıkan Durumlar	48
BEŞİNCİ BÖLÜM – 5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	51
5.1. Tartışma ve Sonuç	51
5.2. Öneriler	56
KAYNAKÇA.....	58
EKLER.....	65

KISALTMALAR VE SİMGELER

TSM : Türk Sanat Müziği

THM :Türk Halk Müziği

SPSS : Statistical Package for Social Sciences (Sosyal Bilimler İçin Paket Program)

N :Gruptaki mevcut sayı

X :Aritmetik ortalama

P :Anlamlılık düzeyi

F : Frekans

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 3.1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okullara Göre Cinsiyet Dağılımı.....	37
Tablo 4.1. 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları.....	40
Tablo 4.2. Tutum Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Mann Whitney U- Testi Sonuçları.....	40
Tablo 4.3. Aile Gelir Düzeyi Değişkenin Yüzde Ve Frekans Dağılımı	41
Tablo 4.4. Tutum Puanlarının Aile Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Kruskal- Wallis Testi Sonuçları	41
Tablo 4.5. Anne Eğitim Durumu Değişkenin Yüzde Ve Frekans Dağılımı	42
Tablo 4.6. Baba Eğitim Durumu Değişkenin Yüzde Ve Frekans Dağılımı	42
Tablo 4.7. Tutum Puanlarının Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Kruskal- Wallis Testi Sonuçları.....	43
Tablo 4.8. Tutum Puanlarının Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Kruskal- Wallis Testi Sonuçları.....	43
Tablo 4.9. Aile İçi Müzik Yaşantıları Değişkenin Frekans Ve Yüzde Dağılımı.....	44
Tablo 4.10. Tutum Puanlarının Aile İçi Müzik Davranışları Değişkenine Göre Kruskal- Wallis Testi Sonuçları.....	45
Tablo 4.11. Müzik Tercihleri Değişkeninin Frekans Ve Yüzde Dağılımı.....	45
Tablo 4.12. Tutum Puanlarının Müzik Tercihleri Değişkenine Göre Kruskal- Wallis Testi Sonuçları	46
Tablo 4.13. Defter- Kitap- Çalgı Kullanma Durumu Değişkenin Frekans Ve Yüzde Dağılımı	47
Tablo 4.14. Tutum Puanlarının Defter Kullanma Değişkenine Göre Kruskal- Wallis Testi Sonuçları	47
Tablo 4.15. Tutum Puanlarının Kitap Kullanma Değişkenine Göre Kruskal- Wallis Testi Sonuçları	48
Tablo 4.16. Tutum Puanlarının Çalgı Kullanma Değişkenine Göre Kruskal- Wallis Testi Sonuçları	48
Tablo 4.17. Öğrencilerin Müzik Dersinde En Çok Hoşlarına Giden Durumlar Frekans Değerleri.....	49
Tablo 4.18. Öğrencilerin Müzik Dersinde Can Sıkan Durumlar Frekans Değerleri .	49

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın konusu kısaca ele alınmış ve araştırma problemi tanımlanmıştır. Araştırma problemi çerçevesinde araştırmanın amaçları, önemi, sınırlılıkları ve varsayımlar bu bölümde tanıtılmıştır.

1.1.Araştırmanın Konusu

Ülkelerin ve toplumun gelişmesinde eğitim ve eğitimin sağlıklı bir şekilde yürütülmesinde eğitim araştırmaları önemli bir rol oynamaktadır. Bilimin ve bilimsel gücün hızla ilerlediği çağımızda, problemlere güvenilir çözüm üretmek amacıyla birçok alanda bilimsel araştırmalar yapılmaktadır. Bilimsel araştırma, belirli amaçlar için sistematik süreçler yolu ile veri toplama, toplanan verilerin analiz edilmesi, elde edilen bulguların yorumlanarak sonuçlar çıkarılması ve ilgili kişilerin yararlanacağı formatlarda raporlaştırılması işlemi olarak tanımlanmaktadır (McMillan ve Schumacher, 2006).

Eğitim araştırmalarında sıklıkla ölçülmeye çalışılan değişkenlerden biri de tutumdur. Tutum, “belirli nesne, durum, kurum, kavram ya da diğer insanlara karşı öğrenilmiş, olumlu ya da olumsuz tepkide bulunma eğilimi” (Tezbaşaran, 2008:1) olarak tanımlanmıştır. "Tutum" kavramı psikoloji ve sosyolojiyi birleştiren disiplinler arası bir kavramdır. Tutum bireylerin davranışlarını yönlendirici bir güce sahiptir. Konuya bu açıdan bakıldığında, tutum dinamiğinin (oluşma ve değişme olgusu) incelenmesi önemlidir. Tutumları inceleyerek tutumların işleyiş şekli ortaya çıkarılabilecek ve davranışların önceden tahmini olanağı doğacaktır. Diğer yandan tutum değişimi süreçleri öğrenilerek bireylerin davranışları, tutumlarının etkilenmesi yolu ile denetim altına alınabilecektir. Bunun günümüzde özellikle eğitim sürecindeki bireylerin davranışlarını yönetebilme durumları için önemlidir.

Öğrencilerin tutumları, çeşitli ifade ve davranışları gözlemlenerek tahmin edilebilse de; tutumların sistematik ölçümlerle saptanması, öğrencilerin eğilimleri hakkında güvenilir bilgi edinmeyi sağlar. Öğretmenlerin, gerek kendi derslerine

gerekse sosyal yaşamdaki diğer olgulara yönelik öğrenci tutumlarının ne olduğunu, nasıl ölçüleceğini bilmelerinin, eğitimin niteliğini artırmada önemli bir etken olabileceğini söyleyen Duatepe ve Çilesiz (1999); öğrencilerin belli derslere yönelik tutumlarını ölçmek üzere yapılan çalışmaların günümüzde büyük önem kazandığını vurgulamaktadır (Kalyoncu ve Öztürk, 2014). Edwards ve Edwards (1971) açık davranış ile altta yatan eğilim arasında bir bağlantı olduğunu belirtir; öğrenmeye karşı tutum ve konulara karşı ilgi öğrenimi etkileyeceğini, tutumların ölçülmesi başarıların ölçülmesi kadar önemli olacağını ve tutumlara karşı farkındalık öğretmenin etkililiğinde önemli bir rol oynayacağını savunur (Aktaran: Saruhan ve Deniz, 2011).

Ülgen (1997); öğrencinin geliştirdiği tutumun, öğretmeni iki yönüyle ilgilendirdiğini vurgulamaktadır. Bunlardan birincisi, öğrencilerin derste derse yönelik olumlu tutum geliştirmelerini sağlama, ikincisi ise olumsuz tutumların olumlu yönde değiştirilmesidir. Öğretmenlerin genel amacı bilişsel alanı temel alan hedeflere ulaşmaktır. Bu öğrenme aşamasında öğrencilerin sahip olduğu tutum ve duygusal özellikler çok önemlidir. Ancak bu özelliklerin öğretmenler tarafından dikkate alınmadığı belirtilmiştir. Pflieger (2002) öğrencilerin okula, derslere ve öğretmenlere yönelik geliştirdikleri tutumları, başarıyı olumsuz yönde etkileyecek türden ise; öğretmenlerin ders süreçlerini ilgi çekici hale getirmesi ya da öğretim yöntemlerinde yeni arayışlarla, öğrenci tutumları değiştirmeye çalışması gerektiği konusunda eğitimcileri uyarmaktadır (Aktaran: Kalyoncu ve Öztürk, 2014).

Müzik eğitimi, eğitim bilimlerinin bir dalı olarak kendine özel kuramsal temelleri ve uygulamaları vardır. Müzik eğitimi bir dil, sanat ve bilim dalı olarak üç açıdan ele alınıp insan yaşamındaki değeri oldukça yüksektir. Birçok eğitimci müziğin toplumsal ve psikolojik açıdan bireylerin yaşamında etkili olduğunu, estetik ve kültürel zenginlikleri koruma ve aktarmada önemli bir araç olduğunu belirtmektedir. Eski Yunanda müzik zevkleri ve ruhları terbiye eden önemli bir araç olarak nitelendirmiştir (Say, 2007). Aynı zamanda öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve sezışsel yönlerini geliştirmesi müzik eğitiminin okullardaki önemini daha da artırmaktadır. Bu olguların etkili bir şekilde sürdürülmesinde öğrencilerin

müzik ve müzik dersine olan tutumları oldukça önemli ve göz önünde bulundurulması gereken bir durumdur.

Türkiye’de ilköğretim öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları konusunda farklı zamanlarda birçok çalışmanın yapıldığı görülmüştür. İlköğretim müzik eğitiminde öğrenci tutumlarını ölçmek için geliştirilen ölçekler incelendiğinde yedi adet tutum ölçeğinin geliştirildiği görülmüştür. Bunlar; Kocabaş (1997) Temel eğitim II. Kademe öğrencileri için müziğe ilişkin tutum ölçeklerinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması, Özmenteş (2006) Müzik dersine yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi, Nacakcı (2006) İlköğretim öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları, Otacıoğlu (2007) İlköğretim 5.6.7. sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi, Varış ve Cesur (2012) Ortaöğretim düzeyi müzik dersine yönelik tutum ölçeği geliştirilmesi, Umuzdaş (2012) ilköğretim müzik dersine ilişkin tutum ölçeğinin geliştirilmesi, Öztürk ve Kalyoncu (2014) İlköğretim 6. Sınıf müzik dersi için bir tutum ölçeği geliştirme denemesidir.

Bu anlamda müzik eğitiminde tutum ile ilgili gerçekleştirilen çalışma sonuçlarının ilköğretim müzik dersindeki kaliteyi yükseltmek için önemli olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte Doğu Anadolu Bölgesindeki ilköğretim öğrencilerinin müzik dersi tutumlarına ilişkin bir çalışma yapılmaması bu araştırmayı önemli kılmaktadır.

Bu araştırmanın problem cümlesi, ilköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları nedir olarak belirlenmiştir.

Bu araştırma, Doğu Anadolu Bölgesindeki Ağrı ili Patnos ilçesinde yapılmıştır. Patnos, Urartuların “Aladırı”, Romalıların “Patusus” diye adlandırılmıştır. Patnos’un geçmişi çok eski dönemlere hatta milattan önceki dönemlere kadar uzanır. İlçe uzun zamanlar Urartu Medeniyetinin etkisinde kalmış ve devletin dini başkenti olmuştur. Patnos ilçesi Doğu Anadolu’nun Yukarı Murat- Van bölümünde yer alır. Doğuda Van ili, Batıda Muş ili, Kuzeyde bağlı bulunduğu Ağrı ili, Güneyde Bitlis ili ile komşudur. 2017 yılı itibari ile Patnos ve köylerinin toplam nüfusu 120.654’dür. İlçe ekonomisinin büyük bir çoğunluğu tarım ve hayvancılıkla uğraşmaktadır. İlçenin genç nüfusu geçimlerini sağlamak için sanayisi gelişmiş ve fabrikaların bulunduğu

bölgelere gitmektedirler. İlçenin okuryazarlık oranı ise %90,8 ile Ağrı genelinde ilk sıradadır (Kaya, 2016).

1.2.Amaç

Araştırmanın genel amacı, Ağrı ili Patnos ilçesinde öğrenim gören 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumlarının farklı değişkenlere göre incelenmesidir. Buna göre; araştırmanın soruları; Ağrı ili Patnos ilçesinde öğrenim gören:

- 1) İlköğretim 6. sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları nedir?
- 2) İlköğretim 6. sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
- 3) İlköğretim 6. sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları ailenin gelir durumuna göre farklılık göstermekte midir?
- 4) İlköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları ailenin eğitim durumuna göre farklılık göstermekte midir?
- 5) İlköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları aile müzik yaşantısı durumuna göre farklılık göstermekte midir?
- 6) İlköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları en çok sevdiği müzik türüne göre farklılık göstermekte midir?
- 7) İlköğretim 6. Sınıf öğrencileri müzik dersine ilişkin tutumları ders araç gereç kullanımına göre farklılık göstermekte midir?
- 8) İlköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersinde en çok hoşuna giden durumlar ve en çok canını sıkan durumlar nelerdir?

1.3.Önem

Müzik eğitimi öğrencilerin bilişsel, devinışsel, duyuşsal ve yaratıcı yönlerini geliştiren yönüyle diğer alanlardan farklılık göstermektedir. Öğrencilerin bütüncül

gelişmelerinde müzik derslerinin etkisi oldukça önemlidir. Bu araştırma Türkiye' nin Doğu Anadolu Bölgesinde öğrenim gören öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumlarını ve bu tutumları etkileyebilecek faktörlerin bilinmesi ve geliştirilmesi açısından önem taşımaktadır.

1.4.Sınırlılıklar

Bu çalışma Doğu Anadolu Bölgesi Ağrı ili Patnos ilçesi ile ve 2018-2019 öğretim yılı ile sınırlıdır.

1.5.Varsayımlar

Ölçeğe verilen cevapların geçerli olduğu ve öğrencilerin haftada bir ders saati müzik dersi yaptığı varsayılmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

2.KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde genel müzik eğitimi kavramı ele alındıktan sonra, 2006 Müzik Öğretim Programı, müzik ders araç gereçleri ve fiziki çevre, öğretim yöntem ve yaklaşımlar, müziksel zeka ve öğrencinin müzik öğrenme sürecindeki iç koşullar incelenmiştir. Konu ile ilgili yapılan araştırmalar da incelenip sunulmuştur.

2.1.Genel Müzik Eğitimi

Eğitim, insanın doğumundan ölümüne dek süren bir olgudur. Bazı davranışlarımız doğuştan gelse de, birçoğunu çevremizden görerek öğreniriz. Eğitimin birçok tanımı yapılmıştır. En bilinen tanım; “Eğitim bireyin davranışında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir” (Ertürk, 1991). Buradan yola çıkarak müzik eğitimi de; bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma süreci olarak tanımlanmıştır (Uçan, 2005).

Müzik eğitimi, amaçları ve kitle bakımından kendi içinde üçe ayrılır. Bunlar; genel müzik eğitimi, amatör müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimidir. Genel müzik eğitimi; tüm dünya insanların sahip olduğu en temel haklarından biridir. Müzik eğitimi; zorunlu, sürekli ve kesintisiz, herkese yönelik olarak ayırım gözetmeksizin, ortak ve asgari düzeyde genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar. Genel müzik eğitimi ile öğrenciye, müziksel işitme okuma ve yazma, şarkı söyleme, çalgı çalma müzikal bilgilenme yoluyla yaratma, müzikal duyarlılığı artırma ve kişilik kazandırma, müzik yoluyla iletişim ve etkileşimde bulunma ve müzikten yararlanma, kendini ifade etme konularında yardımcı olur (Say, 2005: 536). Birey, müzik eğitimi ile toplumda kendini ifade etme, geliştirme imkanı elde etmiş olur. Böylelikle bireylerin müziksel gelişiminin yanı sıra diğer alanlarda da gelişimini ve akademik başarısını olumlu yönde etkilemektedir (Tarman, 2006: 9).

Uçan'a (2006) göre, müzik dersi (1) bir anlatım (ifade) dersidir, (2) bir beceri (maharet) dersidir, (3) bir içerik (muhteva) dersidir ve tüm bunların bir bileşkesi olarak (4) bir kültür, uygarlık (medeniyet) dersidir.

Temel müzik eğitimi basamağı okulöncesi döneminde başlar ve bu süreçte çocuğun müzikle devinme-oynama, müzik dinleme, müziği seslendirme ve besteleme- doğaçlama yapmaları hedeflenir. Genel müzik eğitimi ise birinci devrede (1. ve 3. yıllarda) anlatım ve beceri yönü, ikinci devrede (4. ve 5. yıllarda) anlatım-beceri ve içerik yönü, üçüncü devrede ise beceri-içerik ve kültür yönü oluşturmuştur. Müzik eğitiminde öğrenme ve öğretme alanlarında yapılması gereken birtakım işlemler olduğu ve bunların sayısı ve kapsamının müzik eğitiminin ilköğretim öncesindeki temel eğitim basamağından ilköğretim ve ortaöğretim basamaklarına doğru gittikçe arttığı ve genişlediği belirtilmiştir. İlk ve orta öğretimde yapılan müzik eğitiminde; 1-Müziksel Devinme-Oynama, 2- Müziksel Yaratma Üretme, 3- Müziksel Seslendirme-Yorumlama, 4-Müziksel Algılama-Özümseme, 5-Müziksel Çevirme-Dönüştürme, 6-Müziksel Bilgilenme-Bilgileştirme, 7-Müziksel Düşünme-Yansıtma, 8-Müziksel Eleştirme-Değerlendirme, 9-Müziksel İletişme-Etkileşme, 10-Müziksel Kişiliklenme-Kimlikleşme öğrenme ve öğretme alanları ortaya çıkar.

Yukarıda bahsedildiği üzere genel müzik eğitimi, her çocuğa temelde bir müziksel davranış kazandırma amacıyla olup ve süreçte çocuğun kendi müziksel yaşantısından yola çıkarak çocuğa müziksel bir kimlik kazandırarak ve müziksel çevresi ile iletişimin ve etkileşimin daha sağlıklı, düzenli olmasını sağlar.

Ancak çocuğun müziksel bir davranış kazanmasında belli koşullar gerekir. Bu koşullar dış koşullar ve öğrencinin kendi iç koşullarıdır. Dış koşullar; konu içeriği, ders araç-gereçleri, fizikî çevre, öğretim yöntemleri, diğer öğrenciler ve öğretim hizmetidir. İç koşullar ise; öğrencinin algı, bellek, anlama, ilgi, tutum ve alışkanlıkları, zekâ düzeyi, güdülenmesi, kendine güven ve benlik tasarımıdır. (Aktaran: Özgül, 2009, Uçan, 2005; 30).

Bu dış koşullardan ilki olan müzik öğretim programları öğretmenler için önemli bir yol göstericidir. Bu araştırma sürecinde genel müzik eğitiminde kullanılan

konu içeriği, 2006 Müzik Öğretim Programı ile yapılmaktaydı, bundan dolayı bir sonraki bölüm bu program içeriği ile oluşturulmuştur. İlk ve Orta Öğretim Müzik Öğretim Programı 2018 yılında güncellenmiştir. Genel müzik eğitimi yapılan okullarda bu güncel program takip edilmektedir.

2.1.1. 2006 Müzik Öğretim Programı

Eğitim programı, bir eğitim kurumunda çocuklar, gençler ve yetişkinler için sağlanan milli eğitimin ve kurumun amaçlarının gerçekleştirilmesine dönük faaliyetlerin bütünüdür (Küçükahmet, 1999:9). Öğretim programı, bir dersle ilgili öğretme-öğrenme sürecinde neleri, niçin ve nasıl yer alacağını gösteren bir kılavuzdur (Özçelik, 1992:4). Ders programı ise, dersin amacını, süresini, uygulama ve değerlendirmelerini belirleyen programdır. Ders programı bir dersin öğretimiyle ilgili tüm etkinlikleri kapsar (Demirel, 1997).

2006 yılında yürürlüğe giren ilköğretim müzik dersi öğretim programı da öğrenci merkezli öğrenmeyi dikkate alan; yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı, işbirliğine dayalı öğrenme, çoklu zekâ kuramı gibi birçok kuramı içerisinde barındırmaktadır. 2006 yılında yürürlüğe giren program yukarıda bahsi geçen yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı üzerine temellendirilmiş ve on iki yıl süreyle yürürlükte kalmıştır. “Bu program kendinden önceki programa kaynaklık eden davranışçı kuramın (bilişsel, duyuşsal, psikomotor) özelliklerini de içerisinde barındırmıştır (Albuz, Demirci, 2018). Müzik dersi öğretim programı temel öğrenme alanları 1. Dinleme-Söyleme-Çalma, 2. Müziksel Algı ve Bilgilenme, 3. Müziksel Yaratıcılık, 4. Müzik Kültürü olarak belirlenmiştir. Toplam kazanım sayısı 183’dür. Sınıf başına düşen kazanım sayıları 22 ile 24 aralığında değişmektedir.

2006 İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı yapılandırmacı yaklaşımın 5E modeline göre oluşturulmuştur. Programın uygulanma süreçlerinin etkinlik temelli olarak yapılandırılması gerektiğinin altı çizilmiştir (MEB, 2007). Öğrenme ve öğretme sürecinde öğrenci merkezli eğitim anlayışı ile paralellik gösteren, müzik dersine yönelik aktif öğrenme yöntemleri (Dalcroze, Orff, Kodaly, vb.) ile birlikte, genel öğretim yöntemlerine yer verilmiştir. Müzik eğitiminde kazanımlara uygun

olarak, “Oyun, Dans, Devinim” ekseninde ilgili yöntemlerden yararlanılmasının, dersin işlenişinde ayrı bir önem taşıyacağı ifade edilmiştir. Genel müzik eğitiminde nota öğretiminin amaç değil, araç olduğu ilkesinden hareketle; kulaktan şarkı öğretim yöntemini 4. sınıf düzeyine kadar aktif olarak uygulanılmasını bununla beraber nota öğretiminin 4. Sınıftan başlanılacağını tavsiye eder. Ergenlik dönemi çocuklarında şarkı söyleme etkinliğinden çok; dinleme, çalma ve yaratıcılık eğitimlerine ağırlık verilmesinin uygun olacağı belirtilmiştir.

2006 ilköğretim müzik dersi öğretim programı; genel amaçlar, temel beceriler şöyledir;

Müzik Dersi Öğretim Programı'nın amacı, Türk Milli Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak öğrencilerin;

- Müzik yoluyla estetik yönünü geliştirmek,
- Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerine imkân sağlamak,
- Yaratıcılık ve yeteneğini müzik üretme yoluyla geliştirmek,
- Yerel, bölgesel, ulusal, uluslararası müzik kültürlerini tanımak,
- Müzik yoluyla kişilik ve özgüven gelişimlerine katkı sağlamak,
- Müzik aracılığıyla zihinsel becerilerinin gelişimini sağlamak ve bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek,
- Bireysel ve toplu olarak, nitelikli değişik türlerde şarkı dinleme, söyleme ve çalma etkinliklerine katılımlarını sağlamak,
- Müziksel algı ve bilgilerini geliştirmek,
- İstiklâl Marşı başta olmak üzere millî marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağlamak,

- Müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmek,
- Millî birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağlamak,
- Atatürk' ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavramak ve Atatürk ilke ve inkılâplarına gönülden bağlı olmaktır.

Programda ulaşılmaması beklenen temel beceriler;

- Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma,
- Eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme,
- İletişim kurma,
- Girişimcilik,
- Problem çözme, araştırma,
- Bilgi teknolojilerini kullanma,
- Müziksel algılama ve bilgilenme,
- Kişisel ve sosyal değerlere önem verme,
- Müzik okur- yazarlığı edinebilme,
- Estetik duyarlılığa sahip olma şeklinde ifade edilmiştir.

Değerler kısmında ise;

Paylaşım, hoşgörü, sorumluluk olarak belirlenmiştir.

Programın içeriği incelendiği zaman “doğaçlama” terimine değinilmemiş olması dikkat çekmektedir. Temel öğrenme alanlarından olan yaratıcılığa yer verilirken, yaratıcılığı geliştiren, destekleyen etkinliklerden olan doğaçlamaya yer verilmemiştir (Özmenteş, 2013).

İçerik açısından incelendiğinde 2006 öğretim programının çağdaş eğitim anlayışına uygundur. Uçan' ın da bahsettiği öğrenme alanlarına uygundur. Programda hedeflenen genel amaç ve ilkeler, beceriler ve değerler öğrencilerin müziksel gelişimleri için içsel ve dışsal olarak donanımlı hale getirmektedir. Böylece öğrenme daha kalıcı ve etkili hale gelmektedir.

Müzik öğretim programının sağlıklı bir şekilde uygulanabilmesinde ve özellikle öğretim süreçlerinin hedefe ulaşmasında fiziki şartlar ve kullanılan araç gereçler oldukça önemlidir. Bir sonraki bölüm müzik eğitiminde araç gereçlerin önemi üzerinde duracaktır.

2.1.2. Müzik Ders Araç Gereçleri ve Fiziki Çevre

Genel müzik eğitiminde müzik derslerinde yaşanan sorunlar arasında, okullarda müzik dersliğinin olmaması, yeterli düzeyde ders araç ve gereçlerin olmaması ve müzik dersinin haftada bir saat olması görülmektedir (Bulut, 2008).

Genel müzik eğitiminde, müzik derslerinin işlevine uygun bir şekilde yürütülebilmesi ve işlenmesi açısından derste kullanılan ders araç gereçlerinin varlığı, işlevi ve yeterliliği son derece önemli bir yer tutmakta, müzik dersinin önemini artırmaktadır.

Yalın (2002)' a göre; araç- gereçler, öğrenme işlemine katılan duyu organı sayısını artırarak daha fazla ve kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesine yardımcı olmaktadır (Aktaran: Kılıç, 2009). Müzik dersinde ders araç gereçlerinin kullanılması öğrenmede kaliteyi, verimliliği, kalıcılığı artırdığını söylemek mümkündür.

Tarman (2006); genel müzik eğitiminin, herkes için gerekli, zorunlu, sürekli ve kesintisiz olması nedeni ile ilköğretim okullarında müzik dersliklerinin olmaması müzik derslerinin uygulanmasındaki en önemli sorunların başında gelmektedir diyerek okullardaki özel müzik dersliklerine önemini açıklamıştır.

Genel müzik eğitiminde karşılaşılan problemler genellikle aynıdır. Tanyeli (2007), Akgün (2006), Yazıcı (2012) çalışmalarında genel müzik eğitiminde

karşılaşılan problemlerin üzerinde durmuşlar ve ortak sonuçlar bulmuşlardır. Bunlar; ders saatlerinin yetersizliği, okullardaki araç-gereç eksiklikleri, sınıfların kalabalık olması, müzik dersi müfredat programındaki kuramsal bilgilerin çok olması, ders kitaplarının hedeflere ulaşmada yetersiz olması, müzik dersleri için okullarda müzik aletlerinin olmadığı gibi öğrenci, veli, okul müdürü, öğretmen ve toplumun ilgisizliğinin yanı sıra geçim sıkıntısı, ek iş yapma gerekliliği, kendini yetersiz hissetme gibi müzik dersinin hedeflerine ulaşabilmesini engelleyen çeşitli sorunları tespit edilmiştir.

Kılıç (2009) çalışmasında; müzik öğretmenlerinin, müzik dersliği olmamasına yönelik olumsuz bir tutum sergilediğini, ders araç gereçlerinin (defter, kitap, çalgı) düzenli olarak getirilmediğini, okul idaresinin müzik dersine gereken önemin verilmediğini, araç-gereçlerin veli, öğrenci, okul yöneticileri tarafından temin edilmemesini, ders saatinin ve araç-gereçlerin yetersizliğini ve az olmasını saptamıştır. Ayrıca özel eğitime gereksinim duyanlar içinler kaynak kitap araç gereçleri kullanmada sorun yaşadıklarını, ders kitaplarındaki basım hatalarının olması da karşılaşılan problemler arasında yer almaktadır.

Yapılan çalışmalarda da görüldüğü üzere ders araç-gereçlerinin ve özel müzik dersliğinin olmaması müzik dersinin işlenmesinde sorunlara neden olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin dikkatlerini ve ilgilerini daha çok çekici ortamların olması, daha fazla materyal kullanımı eğitimdeki verimliliği artıracaktır.

Bununla beraber öğretmenlerin çağdaş müzik öğretim yaklaşımlarını tanımaları ve sınıflarında uygulamaları oldukça önemlidir. Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına dayanan bu müzik öğretim yaklaşımları çocuğun kendi bildiğinden yola çıkarak ve bilgileri yapılandırarak öğrenmesini sağlar. Bu öğrenme durumu çocuğun müziğe daha olumlu yaklaşmasına neden olacaktır. Bir sonraki bölüm bu yaklaşımları tanıtmıştır.

2.1.3. Müzik Öğretmeni ve Öğretim Yöntem ve Yaklaşımları

Türkçe genel sözlükteki anlamıyla, öğretmen, “mesleği öğretmek olan kimse” dir. Buna göre müzik öğretmeni, “mesleği müzik öğretmek olan kimse”, müzik

öğretmek ise “(1) bir kimseye müzik konusunda bilgi ve beceri kazandırmak, (2) müziksel yetenek kazandırmak, (3) müzik alanında veya müzik alanına ilişkin bilinmeyen bir konuda bilgi sahibi olmasını sağlamak” olarak tanımlanır. Bu tanımlarda özellikle öğretme, kazandırma, sağlama ve eylem kavramları öne çıkmaktadır.

Türkçe eğitim terimleri sözlüğündeki anlamıyla öğretmen, “(1) ... bir eğitim kurumunda çocukların, gençlerin ya da yetişkinlerin istenilen öğrenme yaşantılarını kazanmalarına kılavuzluk etmek ve yön vermekle görevlendirilmiş kimse. (2) Bilgi, görgü ve yaşantısı ile belli dal ve alanlarda başkalarının yetişme ve gelişmesine yardım eden kimse. (3) Öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği öğrenimi bitirerek ya da yeterlikleri kazanarak, öğretmenlik yapma yetkisini elde etmiş olan kimse”(Oğuzkan 1981, 121) demektir. Bu terimsel anlamlara göre müzik öğretmeni, (1) bir eğitim kurumunda çocukların, gençlerin ya da yetişkinlerin istenilen müziksel öğrenme yaşantılarını kazanmalarına kılavuzluk etmek ya da yön vermekle görevlendirilmiş kimse, (2) bilgi, görgü ve yaşantısı ile belli müziksel dal ve alanlarda başkalarının yetişme ve gelişmesine yardım eden kimse; (3) müzik öğretmenliği mesleğinin gerektirdiği öğrenimi bitirerek ya da yeterlikleri kazanarak, müzik öğretmenliği yapma yetkisini elde etmiş olan kimse” olarak tanımlanır. Bu tanımlarda özellikle kılavuzluk etme (kılavuzlama), yön verme, yardım etme eylem ve kavramları öne çıkmaktadır.

Genel olarak geleneksel eğitimde öğretmen merkezli yaklaşım, çağcıl eğitimde öğrenci merkezli yaklaşım diğerlerinden daha ağır basıyor görünmekle birlikte çağdaş eğitimde tek merkezli değil çok merkezli eğitim yaklaşımı esastır. Bu bağlamda çağdaş müzik eğitiminde hem öğrenci merkezli eğitim durumlarına, hem öğretmen merkezli eğitim durumlarına gereksinim duyulur. Başka bir deyişle çağdaş eğitimde kimi zaman kimi durumlar öğretmen merkezliliği, kimi zaman kimi durumlar öğrenci merkezliliği gerektirir veya zorunlu kılar. Bu, eğitimde en azından dönüşümlü merkezlilik veya iki merkezlilik demektir.

İlköğretim müzik derslerine branş öğretmenleri yerine sınıf öğretmenlerinin girmesi, müzik eğitiminin temelini oluşturmada sorunlara neden olmaktadır. Ayrıca

okullarda müzik öğretmenin olmadığı zaman, diğer ders öğretmenlerinin derslere girmesi de müzik eğitimde sorunlara neden açmaktadır. Uçan' a göre ilkokullardaki müzik öğretim uygulamalarını gerçekte son derece yetersiz, yanlış ve hatta belli yönleriyle yok denebilecek bir sınırlılıkta olması nedeniyle daha da büyümekte ve adeta katlanarak üç yıllık ikinci kademeyi oluşturan ortaokula aktarılmaktadır (Aktaran: Saruhan, 2008).

Müzik eğitiminde kullanılan başlıca öğretim yaklaşımları; Kodaly, Dalcroze, Suzuki, Orff- Schulwerk öğretim yöntemleridir. Bu yaklaşımlar eğitimdeki kaliteyi artırmak adına uygulanacak yöntemlerdir. Bu yaklaşımlar ile öğrencilere kendilerini ifade edebilme, doğaçlama yapabilme, dans edebilme, beden dilini kullanabilme fırsatları sunarak etkili öğrenmeyi sağlar. Bu yaklaşımların ortak ve farklı özelliklerini göz önüne alarak kendi kültürümüze, fiziki çevremize, öğrenci düzeyine göre hangisinin seçilip şekillendirilerek uygulandığı zaman başarılı sonuçlar alınabilir. Bu yaklaşımlar eğitim programına yön vermede tek başlarına yeterli değildir. Daha iyi sonuçlar almak, eğitimdeki verimliliği artırmak için bu yaklaşımların birleşmesi gerekmektedir (Özmenteş, 2013).

2006 Yılı İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı'nda *“bireylerin yetenek ve yaratıcılıklarının geliştirilmesine önem verilmelidir”* ve *“öğrenilen her bilgi, mutlaka pratiğe dönüştürülebilir nitelikte olmalıdır”* kullanılan bu kazanımlar, müzik eğitimindeki Orff, Dalcroze ve Kodaly yaklaşımlarıyla son derece uyumludur (Özmenteş, 2013).

2.1.4. Öğrencinin Müzik Öğrenme Sürecindeki İç Koşullar - Müziksel Zeka, Algı ve Bellek

Bu bölümde öğrencinin müzik öğrenme sürecinde etkili olan iç koşullara değinilmiştir. Çoklu zeka türlerinden olan müziksel zeka ve müziksel algı ve bellek kavramları incelenmiştir.

2.1.4.1. Müziksel Zeka

Zeka; kavramlar ve algılar yardımıyla soyut ya da somut nesnelere arasındaki ilişkiyi kavrayabilme, soyut düşünebilme, yargılayabilme ve bu zihinsel işlevleri uyumlu şekilde bir amaca yönelik olarak kullanabilme yeteneğidir (Çuhadar, 2017).

Gardner'ın geliştirdiği 'Çoklu Zeka Kuramı'nda zeka türlerinden biride müziksel zekadır. Müziksel zeka bireyin kendini ses, ritim, tempo, armoni, nüans ve müzik formları gibi müziğin çeşitli öğelerini ayırt ederek ve kullanarak, çalgı çalarak ve şarkı söyleyerek, beste yaparak, olayları müziksel bir dille düşünerek, yorumlayarak ifade etmeye çalışmasıdır.

Sergeant ve Thatcher (1974) zeka ile müziksel yetenek arasındaki ilişkiyi anlamak için yaptıkları deneyde; tüm yüksek zekalı kişiler 'müziksel' olmamakla birlikte, tüm 'müziksel' kişilerin, görünürde oldukça yüksek zekaya sahip olduğunu bulmuşlardır (Tarman, 2006).

Campbell'ya (1996) göre müziksel zekayı tanımda, geliştirmede bazı özellikler vardır. Bunlar;

- Çeşitli sesleri ilgiyle dinleme ve takip etme,
- Müziksel ya da çevresel seslerden hoşlanma,
- Müziğe bedensel, duygusal, kuramsal ve estetik yönden değerlendirme, tepki verme,
- Farklı türdeki ve kültürlerdeki müzikleri tanıma tartışma,
- Çalgı çalma, şarkı söyleme,
- Notasyonu ve terimleri kullanma,
- Doğaçlama yapabilme,
- Beste ve yeni bir çalgılar icat etme,

- Eserleri analiz edebilme, eleştirme,
- Müziksel mesleklere ilgi duymadır.

Birey bu olgulara göre müziksel davranışlar sergilediği taktirde müziksel zekasının var ve geliştirilebilir olduğunu görürüz. Müziksel zekanın gelişmesinde etkili olan müziksel algı ve bellek bir sonraki bölümde incelenmiştir.

2.1.4.2. Müziksel Algı ve Bellek

Duyu organlarımıza gelen uyarıların anlamlı hale getirilmesi sürecine algı denmektedir. Çevremizde birçok uyarıcı bulunmaktadır ve bunların sadece bazılarını seçeriz. Bu sürede dikkatimizi çeken uyarıcıları algılarız (Tarman, 2006). Müziksek algı da çevremizde duyduğumuz, dikkatimizi çeken uyarıların, seslerin beyin tarafından algılanıp işlenip anlamlı hale gelmesiyle oluşur. Her insanın müzikten beklentisi aynı olmayıp, farklılık gösterdiği için müziksel algıları da birbirinden farklılık gösterir. Bu farklılıklar duymanın algılanması, beste yapmada algılama, sanatsal yorumdaki algılama olarak üç ana başlığa toplanır (Sazak, 2008).

Bilgilerin saklandığı, depolandığı yer bellek olarak adlandırılır. Bellek kısa süreli ve uzun süreli bellek olmak üzere ikiye ayrılır. Kısa süreli belleğin kapasitesi sınırlıdır. Kısa süreli bellekteki bilgiler etkindir bu da bilginin anında hatırlanmasını ve davranışa dönüşmesini sağlar. Müzik eğitimindeki ezgi ve ritim tekrarları bu bellekte yer alır. Öte yandan kısa süreli bellekteki bilgiler uzun süreli belleğe gönderilmezse unutulur. Kısa süreli bellekteki bilgileri uzun süreli belleğe aktarırken tekrar ve anlamlandırma (kodlama) süreçleriyle yapılır. Böylece uzun süreli belleğe aktarılan bilgi daha kalıcı ve istenilen zaman geri getirilmesi kolay olur (Tarman, 2006).

Müzikal kimliğin oluşumunda ve gelişiminde müziksel algı ve belleğin yeri ve önemi çok önemlidir.

2.1.5. Öğrencinin Müzik Öğrenme Sürecindeki İç Koşullar - Duyuşsal Öğrenme

Birey bedeni, zihni ve duygularıyla bir bütündür. Bu bağlamda müzik eğitimde de duyuşsal alanın yeri ve önemi büyüktür. Uçan' a göre; çağdaş eğitim anlayışında birey, bedensel, devinişsel, duyuşsal ve bilişsel yapılarıyla bir bütün olarak ele alınıp her alanda da dengeli bir şekilde eğitilmelidir (Aktaran: Çilden, 2001). Duygularla öğrenme arasındaki belirgin bir ilişki vardır. Bu nedenle öğrenme gerçekleşirken duygular ve bireyin duyuşsal özelliklerinin ihmal edilmemesi gerekmektedir. Bu sebeple öğrenmenin kalıcılığı için duygular öğrenmenin içine çekilmelidir ve öğrenme birimi ile öğrenen arasında olumlu bir duygusal bağın kurulması için çaba gösterilmelidir.

Motivasyon, benlik saygısı, kaygı, öz-yeterlik, tutum, gibi duyuşsal karakteristikler duyuşsal öğrenme açısından büyük önem taşırlar. Bireyin içinde bulunduğu duruma bağlı olarak, bu özellikler, öğrenmeyi olumlu ya da olumsuz etkileyebilirler. Öğrencinin davranışlarını yönlendiren duyuşsal özellikler, etkin ve kalıcı bir öğrenmenin gerçekleşmesinde belirleyici rol üstlenebilir (Balaban-Salı, 2004: 176 Aktaran: Gömleksiz ve Kan, 2012).

İnsanlar sevdikleri ve ilgi duydukları şeyi öğrenmeye açıklardır. Öğretilenler derin duyuşsal anlamlar içeriyorsa zihnimize de derinlere gidebilir. Zajonc'a (2006) göre bunlar hem bireyleri değiştirecek kadar hem de dünyayı algılama biçimlerini derinden etkileyecek kadar etkili olabilirler. Bu nedenle bireylerin davranışlarına yön veren duyuşsal özelliklerin etkin bir öğrenmenin gerçekleşmesinde önemli rolü bulunduğu söylenebilir; çünkü öğrencilerin öğrenme sürecine ilgi göstermeleri ve katılmaları, duyacakları istek ve coşkuyla yakından ilgilidir (Balaban-Salı, 2006:134 Aktaran: Gömleksiz ve Kan, 2012).

Araştırmalar incelendiğinde duyuşsal eğitimin aktif bir biçimde uygulandığında hem duyuşsal hem de akademik açıdan uzun ve kısa sürede etkilerinin olduğu gözlenmiştir. Daha sağlıklı bir öğrenme ortamı oluşturulması için öğrencilerde kendi içlerinde daha etkili iletişim kurabilme becerisinin gelişmesi

gerekir. Kısa süreli; olumlu öğrenme sonuçları ortaya koyarken aynı zamanda da sosyal grupların içine girerek onlarla ortak hareket edebilme kapasitelerini geliştirmek gibi uzun süreli etkilerden söz edilmektedir (Best, 1996; Watkins, Lodge, Mcclaughling, 1991; Nixon, Martin, Mckeown, Ranson, 1996; Aktaran: Gömleksiz ve Kan, 2012).

Heneghan' a göre, "Genel eğitimdeki sorun, okuldaki müzik ile öğrenenlerin müziğin gerçek yaşamlarında kendileri için nasıl bir öneme sahip olduğuna ilişkin algıları arasında inandırıcı bir ilişki kurmaktır. Çoğunluğun geçmişle ilgili olarak okuldaki müzik deneyimleri ile müzik dersinin hem okulda buldukları hem de sonraki yıllarda yaşamlarında sahip olduğu önem arasında karşılıklı bir ilişki kurmakta güçlük çekmesi rahatsız edici bir gerçektir" (Aktaran: Saruhan, 2008).

Price' e göre, duyuşsal alan daha çok duygulara hitap etmektedir. Duyguların ortaya çıkması, ifade edilmesi, öğrenilmesi, bilinçli ya da bilinçsiz olarak yaşanması, davranışı etkilemesi ve davranıştan etkilenmesi gibi durumlar duyuşsal alanın çalışma konuları arasındadır (Aktaran: Gömleksiz ve Kan, 2012).

2.1.5.1. Motivasyon

Günümüze dek yapılan çalışmalar göstermiştir ki, başarılı bir eğitim programında özgüven, inançlar ve tutumlar döngüsünde motivasyon faktörü de yer almaktadır (Daniel, 2006 Aktaran: Kocaarslan 2009).

Motivasyon (güdülenme), bir hedefe dönük olarak davranışı harekete geçiren, sürdüren ve yönlendiren bir güç olarak tanımlanmaktadır. Bireyin öğrenme sürecinde güdülenme bir ön koşul görevi üstlenir. Aydın (2002)' a göre motivasyon, bir davranışı başlatan ve bu davranışa yön veren ve sürekliliğini sağlayan içsel (bireye ait) bir güçtür. (Aktaran: Kocaarslan 2009).

Bir başka deyişle; bireyin yapacağı işte başarılı olmasını destekleyen ve çalışanların performansını doğrudan etkileyen güç motivasyondur. Motivasyonu genel olarak "bireylerin, belirli bir amacı gerçekleştirmek üzere kendi arzu ve istekleri ile davranmaları" şeklinde tanımlamak mümkündür. Ya da başka bir tanıma

göre, motivasyon, örgütsel hedeflere ulaşmak için, istekli ve yüksek enerjiyle çaba göstermek olarak tanımlanabilir. Motivasyon, canlıyı harekete geçiren gizli bir güç olarak kabul edilmektedir ve bireyin gereksinimlerini karşılamak ve amaçlarına ulaşmak için belli durumda davranışını yönlendirmekte önemli rol oynamaktadır (Özdemir ve Muradova, 2008 Aktaran: Kocaarslan 2009).

Morgan (1989) ve Önen ve Tüzün (2005)'e göre motivasyonun üç ayrı yönü vardır. 1) Kişiyi belli bir hedefe iten güdüleyici durum. 2) Hedefe ulaşmak için yapılan davranış. 3) Hedefe ulaşmak. Motivasyonun bu üç yönü bir döngü içerisinde oluşur. Motivasyon davranışa, davranış hedefe öncülük eder; hedefe ulaşıldığında güdü, geçici olarak giderilir. Bu nedenle öğretmenler sınıf içerisinde öğrencilerin ihtiyaçlarını çok iyi bilmelidir (Aktaran: Kocaarslan 2009).

Çocuklar motive edildiklerinde en verimli öğrenme gerçekleşir. Müzik dersinde çocuk ne yaptığını ne zaman zihinsel ve fiziksel olarak katılımcı olduğunu ve ne zaman planlama aşamasında yer aldığını anladığı zaman “motive” olur. Sönmez'e göre; hangi konu olursa olsun, öğrencilerin niçin uğraşmak zorunda oldukları, bir tartışma ortamı açılarak öğretmen ve öğrencilerle birlikte ortaya konulabilir (Çilden, 2001). Çünkü çocuklar, yaptıkları etkinliğin anlamını anlayıp aktif olarak katılıp ve amacını anlarsa, etkinlik onlara ait olur.

Çeşitlilik de motivasyonun doğal aracıdır. Müzik, değişik etkinlikler sağlamakla kalmaz aynı zamanda iyi bir planlama çeşitliliği sağlar. Müzik deneyimlerinden sağlanan doyum ve haz öğrenmeyi motive eder. Başarı, motive edici bir faktördür ve iyi bir öğretim bunları sağlar (Çilden, 2001).

2.1.5.2. Benlik Saygısı

Benlik saygısı (Özsaygı) bireyin kendini değerlendirmesi sonucunda ulaştığı benlik kavramını onaylamasından doğan, beğeni ve kabul durumudur. Bireyin kendini yetenekli, önemli, değerli ve kabul görücü biri olarak algılama düzeyidir. Benlik saygısı, bireyin kendine saygı duyması kadar, kendine güven duyması, kendini benimseyip değer vermesi, kendini onaylaması ve değerli bulmasıdır (Çuhadaroğlu, 1989; Esenay, 2002; Yörükoğlu, 1986 Aktaran: Kocaarslan 2009).

Yapılan araştırmalar benlik saygısı yüksek olan bireylerin, kendine güven, başarma isteği, iyimserlik, zorluklardan yılmama gibi olumlu ruhsal niteliklerle birlikte, kendilerini saygı ve kabul edilmeye değer, yararlı, önemli kişiler olarak algılama eğiliminde olduklarını göstermektedir. Ayrıca benlik saygısı yüksek olan bireylerin yeni fikirlere açık, kişiler arası ve grup ilişkilerinde başarılı, rahat, aktif, girişken, yaratıcı ve araştırmacı niteliklerinden dolayı toplumda daha aktif görevler aldıklarını göstermektedir (Aksoy ve Mağden, 1993 Aktaran: Kocaarslan 2009). Dolayısıyla bireyin müzikal kimliğinin gelişiminde benlik saygısının etkisi, yeri ve önemi oldukça fazladır.

Tüm bu sonuçlara bakıldığı zaman benlik saygısı yüksek olan öğrenciler duyuşsal öğrenme alanında başarılı olurlar.

2.1.5.3. Kaygı

Kaygı, kötü bir sonuç doğacak diye duyulan üzüntü, tasa veya sorunun ne olduğunu bilmeksizin duyulan belli belirsiz korku olarak tanımlanabilir. Kaygının sebepleri aile ortamı, kültür gibi sosyal koşullar, davranışsal, psikodinamik, bilişsel ve biyolojik kişisel özellikler, teknik, artistik olgunluk gibi profesyonel özellikler, mükemmeliyetçilik, topluluk içinde kendine odaklanma vb. olabilir (Gorges et al., 2007; Lang, 2000, Aktaran: Özevin, 2013).

Kaygı, sınav ve performans sırasında karşımıza çıkabilir. Performans kaygısı, performans sergileyen bireyleri, meslek gruplarını etkileyen aşırı zihinsel ve fiziksel rahatsızlık tarafından tetiklenen genel bir deneyimdir. Kee'ye göre (1993) bu problem profesyonellerden öğrencilere kadar farklı düzeydeki bireylerde görülebilir (Aktaran: Özevin, 2013). Kaygı, performans öncesinde ve performans sırasında görülebilir, devam edebilir. Kaygıyı etkileyen birçok faktör bulunabilir. Yaş, sağlık, önceki performans deneyimleri, ezberleme, performans zamanı, hazırlık, kullanılan enstrüman, kayıt araçları, sahne şartları, izleyiciler arasındaki kişiler, izleyicinin boyutu, medya ilgisi, akran grupları ve performans sergileyen kişinin görünümü, yapılan için zorluğu, bireysel açıklık seviyesi ve izleyici desteği gibi konulardaki algı da performans kaygısına sebep olabilir (Özevin, 2013). Kaygının az miktarda olması

bireylerde performansı olumlu etkilerken, kaygının yüksek miktarda olması performansı olumsuz yönde etkilediği görülmüştür (Nacakcı, 2011).

Erkan'a göre (1994) çalgı performanslarının değerlendirildiği sınavlarda sınav kaygılarının yüksek olması, bazı fizyolojik, davranışsal ve bilişsel engellemelere yol açtığını söylemektedir. Bunun sonucunda da bireyler istedikleri performansı sergileyemeyip, başarıları olumsuz yönde etkilenir (Nacakcı, 2011).

Piji Küçük (2010) araştırmasında müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitimi başarıları ile sınav kaygısı düzeyleri arasında olumsuz bir ilişkinin olduğunu saptamıştır. Bu bulgu, sınav kaygısı düzeyinin müzik öğretmeni adaylarının çalgı performansı üzerinde etkili olduğunu göstermektedir.

2.1.5.4. Öz-yeterlik

Öz-yeterlik, sosyal bilişsel teorinin içinde önemli bir kavram olup, insan başarısının davranışları, düşünce ve inançları gibi kişisel faktörleri ve çevresi ile olan etkileşimine bağlı olduğunu ifade etmektedir (Bandura, 1997 Aktaran; Şeker, 2016). Bir başka deyişle öz-yeterlik “bireylerin olası durumlar ile başa çıkabilmek için gerekli olan eylemleri ne kadar iyi yapabildiklerine ilişkin bireysel yargıları” olarak tanımlanabilir (Bandura, 1982 Akt. Şeker, 2016). Öz yeterlik inancı genellikle, bireylerin belli bir konu ile ilgili olarak kendilerini nasıl algıladıkları ile ilgilidir. Bireyler kendi öz-yeterlik düzeylerini değerlendirmek gerekli olan bilgileri mevcut performanslardan, dolaylı deneyimlerden, başkalarından aldıkları sözel iknalardan ve kendi psikolojik reaksiyonlarından elde eder (Bandura, 1997; Schunk, 1995 Greene, Aktaran: Şeker, 2016).

Öz-yeterliğin beceri odaklı bir özellik olması insanların müzik konusunda da bir Öz-yeterlik inancına sahip olduğunu düşündürmektedir. Austin (1990: 20) müzik öz-yeterliğini “bir kişinin müzik performansını diğer insanlarınkiyle karşılaştırması sonucunda vardığı değerlendirmeler” olarak tanımlar. Buna paralel olarak, bir müzisyenin müzik yeteneğine ya da müzikte belirgin bir amaca ulaşmadaki kapasitesine ilişkin geliştirdiği inanç da öz yeterliğin müzikteki yansımasıdır (Stipek, 1998 Aktaran: Özmenteş, 2014).

Müzik öz yeterliği müziksel kimlik gelişimi açısından da önemlidir. Çünkü North ve Hargreaves (2008) yüksek müzisyenlik ölçütlerinin yüksek öz yeterlik algısı tarafından biçimlendiğini belirtmişlerdir. Özellikle çocukların müziksel kimlikleri yetenek odaklı algıları tarafından biçimlenmektedir. Çocuklar müziksel performanslarını arkadaşlarınıninkiyle karşılaştırmakta ve bunun sonucunda müzik öz yeterliklerini biçimlenmektedirler (Aktaran: Özmenteş, 2014).

Önemli bir güdü etkeni olarak öz yeterlik, müzik eğitimi alanında da büyük önem taşımaya başlamıştır. Çünkü öz yeterliği konu edinen araştırmalar öz yeterlik inançlarının öğrenme taktikleri, kendini gözleme ve akademik başarı gibi değişkenlerle yakın ilişkide olduğunu göstermektedir (Kurtz ve Borkowski, 1984, Diener ve Dweck, 1978; Kuhl, 1985, Bandura ve Schunk, 1981; Zimmerman, 1985, Thomas ve diğ., 1987, Schunk, 1984, Choi, 2005). Bunun sonucunda düşük ya da yüksek öz yeterlik düzeyinin müzik performansında da gizli bir değişken olabileceğini düşünebiliriz. (Aktaran: Özmenteş, 2014).

2.1.5.5. Tutum

Duyuşsal öğrenmede diğer bir karakteristik olgu da tutumlardır. Tutum, bireyin kendine yada çevresindeki herhangi bir nesne, toplumsal olgu yada olaya karşı deneyim, motivasyon ve bilgilerine dayanarak örgütlediği zihinsel, duygusal ve davranışsal bir tepki ön eğilimidir (İnceoğlu, 2000:5).

Tutumların başlıca üç öğeden oluştuğu konusunda fikir birliği vardır: 1) Tutumun gerçeklere dayanan bilgi haznesini oluşturan bilişsel öge, 2) Tutumun bireyden bireye değişen ve gerçeklerle açıklanamayan, hoşlanma - hoşlanmama yönünü oluşturan duygusal öge, 3) Tutumun sözlü ya da eylemsel ifadesi olan davranışsal öğedir (Baysal, 1981).

Tutum, gerek psikolojide gerekse de eğitim araştırmalarında çok yönlü bir kavram olarak incelenmektedir. Phillips'e (2003) göre tutum bireyin duygu, inanç ve değerleri üzerine dayanan ve değişkenlik gösteren bir psikolojik durumdur. Thurstone tutumu psikolojik bir objeye yönelen olumlu ya da olumsuz bir yoğunluk sıralaması ve derecelenmesi olarak tanımlamaktadır. Allport, tutumu temelde belirli

bir yönde davranmaya hazırlıklı ya da eğilim olarak görmekte ve davranışa ilişkin bilgiler taşıdığına inanmaktadır. Doop (1947) ise tutumun bir bireyin nasıl davranacağı üzerinde etkili olduğuna değinmiş, ancak açık davranışı olduğu gibi içermediğini belirtmiştir (Aktaran: Özmenteş, 2006).

Symonds tutum teriminin yedi ortak anlamından bahsetmiştir: 1-güçlü bir organik güdü,2- kas sisteminin ayarlanması,3 - genelleştirilmiş davranışlar, 4- dengelenmeye yönelik nörolojik eğilim ya da isteklilik,5- duygusal tepkiler,6- duygular,7- sözel olarak gösterilen kabul ya da reddedilmiş tepkiler. Thomas, Park ve Burgess, Farisk , Bogardus, House, Lundberg gibi bir çok isim de tutumları 'davranışa yönelik eğilim' olarak görmüştür. Park ve Burgess tutumu bireyin belirgin bir duruma yönelik olumlu ya da olumsuz tepkisi olarak görmüşlerdir. Arul'a göre de tutumlar bireylerin, grupların, toplumların her seviyedeki davranışlarını kolaylaştırabilen diğer ya da engelleyebilen davranışa yönelik eğilimdir. Baron ve Byrne ise tutumları bireyin, diğer bireylere, düşüncelere, konu ya da insan gruplarına yönelik taşıdığı devamlılık gösteren duygu, inanç ve davranış eğilimleri takımı olarak tanımlamıştır (Aktaran: Özmenteş, 2006).

Güvenç tutumu, 'kişinin sosyal çevresinde ve yaşantılarında yer alan belli olan ve olgular karşısında geliştirdiği ve gerçekleştirdiği psikolojik örgütlenmenin (hazırlık durumunun) kişinin kendi davranışlarını etkileyen bölümüdür şeklinde tanımlayarak, tutumun davranış öncesi kısmına dikkat çekilmiştir. Meinefeld (a.g.e.)ise, tutumun çok boyutlu bir sistem olduğunu belirtmekte ve bunları bilişsel (kognitiv),duygusal (affektif),ve eylemsel (konativ) boyutlar olarak ele almaktadır. Yine aynı şekilde tutumun üç ögesine vurgu yapan Smith (1968) de tutumu, 'bir bireye atfedilen ve onun bir psikolojik obje ile ilgili düşünce, duygu ve davranışını düzenli bir biçimde oluşturan bir eğilim olarak ifade eder (Aktaran: Kalyoncu ve Öztürk, 2014).

Tutumlar öğrenme yolu kazanılır. Tutumların oluşunda anne-baba, kitle iletişim araçları ve arkadaşlar önemli bir rol oynamaktadır. Tutumlar doğuştan değil sonradan kazanılan ve sosyalleşme süreciyle kültürel olarak kazanılır. Bu nedenle

tutumlar durağan değil, değişim halindedir. Tutumlar bireye aittir. O bireyin duygu, düşünce ve davranışlarında tutarlı olmasını sağlar.

Tutumlar genelde doğrudan deneyim, pekiştirme, taklit, sosyal öğrenme gibi yollarla elde edilir. Tutumlar, farklı yollardan öğrenilirler. Fakat öğrenildikleri gibi kalmazlar ve zaman içinde gelişme ve değişme gösterirler (Saruhan ve Deniz, 2014).

Tutumlar konusunda yapılan araştırmalar tutumların erken, yaşlarda edinildiğini göstermekte, erken yaşlarda edinilen tutumlar o konuda çok önemli deneyimler ya da yaşantılar olmadıkça, kolay kolay değişmemektedir. Tutumların oluşması ya da geliştirilmesi açısından 12- 30 yaş arası önemli bir zaman dilimi olarak kabul edilmektedir (Kocabaş, 1997).

2.2.Doğu İllerinde Eğitim Problemleri Ve Sanat Eğitimi

Araştırma konusunu oluşturan Ağrı ili, Doğu Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Murat–Van Bölümü sınırları içerisinde yer almakta ve morfolojik açıdan bir akarsu havzası özelliği göstermektedir. Yüzölçümü yaklaşık 11 376 km² yi bulan araştırma sahasının ana topoğrafik şekillerini dağlar, bunlar arasında yer alan vadiler, tepelik alanlar, aşınım yüzeyleri ve ova düzlükleri oluşturmaktadır.

Ağrı genelinde okuma yazma bilenlerin oranı % 68 olup cinsiyetler arasında önemli bir fark gözlenmektedir. Erkeklerin okuma yazma oranı %82.7 iken bu oran kadınlarda %52.3'tür. Halbuki Türkiye genelinde okuryazarlık oranı kadınlarda %80.6, erkeklerde ise %93.9'dur. Bu verilerde özellikle kadınların okur yazarlık oranı açısından ülke ortalamasının bir hayli altında olduğunu göstermektedir. 2000 yılı itibarıyla ilde 25 yaş ve daha yukarı yaştaki erkeklerin %45.6'sı, kadınların ise % 21.1'i ilkokul mezunudur. Ortaokul ve ortaokul sonrası eğitim düzeylerinde bulunan kadın ve erkek oranları arasında önemli farklılıklar vardır. 2000 yılında ortaokul mezunu olan erkeklerin oranı, kadınların oranından yaklaşık dört kat, lise mezunu olan erkeklerin oranı ise yaklaşık beş kat (E:%12.8'i, K:%2.6'sı) daha fazladır. Cinsler arası eğitim düzeyindeki farklılık yükseköğretim mezunları için de(E:%4,9'u, K:%1,2'si) geçerlidir (DİE, 2000:31-33).

Eğitim kademelerinin tamamında yapılan incelemelere göre, bölge eğitim açısından diğer bölgeleri geriden takip etmektedir. Bölgedeki; olumsuz coğrafi Şartlar, iklimin sert ve karasal olması, doğum oranlarının yüksek olması, nüfusun hızla artmasından kaynaklı istihdam alanlarının azlığı, geleneklerin toplum üzerindeki baskısı, ataerkil aile yapısının varlığı, kadın okuma-yazma bilenlerin düşük oranda olması eğitimi doğrudan ve dolaylı etkilemektedir (olak, 2009).

Buraya kadar olan bölümde genel müzik eğitiminin özellikleri belirtilmiŐ ve çocukların öğrenmesinde etkili olacak durumlar aıklanmıŐtır. Bundan sonraki bölüm amacı ile bağlantılı olan ilgili araŐtırmalara yer vermiŐtir.

2.3. İlgili AraŐtırmalar

AraŐtırma kapsamında müziğe ilişkin tutum ve grŐlerle ilgili incelenen araŐtırmalar, ilköğretim öğrencileri üzerinde yapılan araŐtırmalarla sınırlandırılmıŐtır. Bu kapsamda incelenen araŐtırmalar aŐađıda kronolojik sırayla ele alınıp zetlenmiŐtir.

Bowman (1976) yaptđđı alıŐmada 4. , 5. ve 6. sınıf ğrencilerinin okuldaki müzik etkinliklerine karŐı tutumları cinsiyet, sınıf, evre koŐulları (Őehir merkezi, kenar semtler, kysel), sosyoekonomik düzey ve öğrencilerin müzik kazanımları deđiŐkenleriyle iliŐkisi incelenmiŐtir. AraŐtırma sonucunda elde edilen verilere göre (4., 5. ve 6. sınıf) sınıf deđiŐkenine bağlı olarak anlamlı bir farklılık bulunmuŐtur. Buna göre aritmetik ortalama değerleri 4>5>6 olarak sonulanmıŐtır. Bu verilere göre sınıf düzeyi arttıka tutum olumsuz yönde geliŐmektedir. Bowman' nin bulgularından bir diğerine göre ise kız öğrencilerin okul müzik etkinlikleri ile ilgili tutumları erkek öğrencilerden, kız öğrenciler lehine farklılaŐmaktadır.

Brown'un (1986) "ğretimin İlk Yılı Süresince Enstrümanlı Müzik Eğitimine Yönelik ğrenci Tutumu" adlı doktora tezi alıŐmasında: 1- enstrümanlı müzik eğitimine yeni baŐlayanların enstrümanlı müziğe yönelik tutumu ve ilk yıl süresince tutumlardaki deđiŐiklikleri belirlemek, 2- ğrenci tutumları, müzik yeteneği ve müzik baŐarısı arasındaki iliŐkileri belirlemek, 3- kursa baŐlangı yaŐının ğrenci tutumuna etkisini ortaya koymak, 4- anne-babanın enstrümanlı müzik eğitimine yönelik

tutumunu belirlemek, 5- anne-babaların ve öğretmenlerin çocuğun tutumuna yönelik algılarıyla çocuğun gerçek tepkilerini karşılaştırmaktır. Çalışma, Canada' nın Alberta şehrindeki dört okuldan 4. sınıftan 7. sınıfa kadar olan çocuklardan oluşturulan 412 öğrenci üzerinde yürütülmüştür. Çalışmada müzik yeteneği profili, tutum ölçekleri ve enstrüman müzik performansı testi kullanılmıştır. Ailelerle iki kez telefonla görüşülerek veri toplanmıştır. Öğretmenlerle de öğrencinin sınıf içi davranışı, çabası, performansı ve tutumu ile ilgili olarak aylık değerlendirmeler yapılmıştır. Araştırmanın başlıca bulguları şunlardır: 1- Sınıf düzeyi arttıkça enstrümanlı müziğe yönelik tutum azalmaktadır. 2- enstrümanlı müziğe yönelik tutumdaki azalma erkek öğrencilerde kızlara göre daha fazla görülmüştür. 3- bir yılın sonunda, enstrümanlı müzik eğitime devam etmeyen (bırakan) öğrencilerin tutumu, devam edenlerden anlamlı olarak daha düşük bulunmuştur. 4- performans başarısı arttıkça, öğrenci tutumu daha olumlu hale gelmektedir. 5- enstrümanlı müziğe karşı tutum ile ritim yeteneği arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. 6- eğitime devam eden öğrencilerin anne babaları, eğitimi bırakan çocukların anne-babalarına göre çocukları hakkında daha olumlu duygulara sahip bulunmuştur. 7- öğretmenlerin, öğrencilerin çabası ve tutumuna yönelik algısı öğretim yılının başından sonuna doğru azalma göstermiştir. 8- anne-baba ve öğretmenlerin çocuğun enstrümanlı müziğe ilişkin tutumu hakkındaki algısı çocuğun gerçek tepkilerinden daha olumludur.

Atalay (1998), ikisi özel biri devlet okulu olmak üzere 3 ilköğretim okulunda 390 kişilik örneklem grubuyla betimsel araştırma modeliyle ve Ayfer Kocabas'ın Müzik Tutum Ölçeğini kullanarak yaptığı yüksek lisans tezi çalışmasında Temel Eğitim II. Kademe öğrencilerinin müzik tutumlarını okul türü, cinsiyet ve devam ettikleri sınıf değişkenlerine göre değişip değişmediği sorularına yanıt aramıştır. Atalay'ın elde ettiği bulgulara göre: öğrencilerin, müzik tutumları özel okullarla devlet okulları arasında devlet okulunun lehine farklılaşmaktadır. Öğrencilerinin müzik tutumları kız ve erkek öğrenciler arasında kız öğrencilerin lehine farklılaşmaktadır. Müzik tutumları sınıf değişkenine göre 6. ve 7. sınıflar arasında 6.sınıfın lehine farklılaşmaktadır. Diğer sınıf değişkenleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Phillips (2003) yaptığı araştırmada 6.,7. ve 8.sınıf öğrencilerinin müzik tutumlarını destekleyen unsurları bulmak amacıyla öğrencilerin müzik tutumları öğrencinin sahip olduğu ailesel müzik geçmişi ve müzikal aktivitelerde kendi yapabilirliklerini algılama durumlarıyla ilişkili olarak ölçülmüş; ayrıca bu faktörler örneklem gurubunun sınıf düzeyi, cinsiyeti ve sosyoekonomik statüsü bağlamında da analiz edilmiştir. Araştırmanın sonuçları ise: 6., 7. ve 8.sınıf öğrencilerinin müzik tutumları sınıf değişkenine göre ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir fark bulunmuş, farklılığın yalnızca 6. ve 8. sınıflar arasında olduğu anlaşılmıştır. Sınıf değişkeni düzleminde bulunan farklılaşma sadece kız öğrenciler için geçerli olup, sınıf değişkenine göre erkek öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık yoktur. 6., 7. ve 8.sınıf öğrencilerinin müzik tutumları cinsiyet değişkenine göre ($p<.05$) düzeyinde kız öğrenciler lehine gerçekleşen anlamlı bir fark vardır.

Nacakcı'nın (2006) ilköğretime devam eden çocukların müzik dersine ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada, ilköğretim öğrencilerinin müzik dersine ilişkin genel olarak olumlu bir tutuma sahip oldukları belirlenmiştir. Belirlenen olumlu tutumların daha çok derse önem verme, dersi sevme, etkinlikler ve çalgı çalma isteği alt boyutlarında toplandığı bulunmuştur. Ancak bu konudaki olumlu tutumlara rağmen öğrencilerin müzik dersine özel bir zaman ayırmak istemedikleri, diğer derslere ise konuları itibariyle daha çok zaman ayırmaya istekli oldukları bulunmuştur. Cinsiyet değişkenine göre karşılaştırıldığında kızların erkeklere göre müzik dersine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu görülmüştür. Ailenin gelir düzeyinin ve eğitim durumunun öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumları üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir.

Öztopalan'ın (2007) özel ve devlet okullarının 6., 7. ve 8. sınıflara devam eden çocukların müzik dersine ilişkin tutumları ve akademik başarıları arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmasında, ilköğretim düzeyindeki devlet okullarındaki öğrencilerle özel okullardaki çocukların müzik dersine ilişkin tutumları karşılaştırıldığında arasında anlamlı farklılıklar olduğu saptanmıştır. Cinsiyet bakımından da anlamlı bir fark bulunmuştur. Kız öğrencilerin puan ortalamaları erkek öğrencilerden daha yüksek çıktığı belirlenmiştir. Öğrencilerin anne-babalarının öğrenim durumlarına

göre müzik dersine ilişkin tutumlarında anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır. Öğrencilerin ailelerinde müzikle ilgilenen birey olup olamaması onların müzik dersine ilişkin tutumlarında önemli farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğrencilerin müzik dersine ilişkin tutumlarının, onların herhangi bir enstrüman çalmasına, okul içi ve okul dışı müzik etkinliklerine katılıp katılmama durumuna göre önemli farklılıklar gösterdiği saptanmıştır.

Saruhan (2008) araştırmasında, ilkokul 2. kademe öğrencilerinin müzik dersi tutumlarını okul türü, cinsiyet, sınıf, müzik sınıfının olup olmadığını, 4. ve 5. sınıfta müzik dersini müzik öğretmeni ile isleyip islemedikleri, okuldaki müzik dersi dışında özel müzik dersi alıp almadıkları ve öğrencilerin dinledikleri müzik türü değişkenleri açısından incelemektedir. Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin müzik tutumları okul türü değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılık göstermiştir. Farklılık devlet okullarının lehine gerçekleşmektedir. Öğrencilerin müzik tutumları cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Farklılık kız öğrencilerin lehine gerçekleşmektedir. Öğrencilerin müzik tutumları okulda müzik dersinin işlendiği özel bir dersliğin olup olmadığı değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Farklılık müzik dersini özel bir müzik dersliğinde işlemeyen öğrencilerin lehine gerçekleşmektedir; Öğrencilerin müzik tutumları okul dışında en az bir yıl özel müzik dersi alıp almadıkları değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Farklılık okul dışında en az bir yıl özel müzik dersi alan öğrencilerin lehine gerçekleşmektedir. Öğrencilerin müzik tutumları okul değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Bu durum öğrencilerin müziğe ilişkin tutumlarının devam ettikleri okula göre farklılaştığını ortaya koymaktadır; Öğrencilerin müzik tutumları sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Öğrencilerin müzik tutumları 4. ve 5. sınıfta müzik dersinin branş öğretmeniyle islenip islenmediği durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Öğrencilerin müzik tutumları en çok dinledikleri müzik türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte ve bu durum, öğrencilerin müziğe ilişkin tutumlarının en çok dinledikleri müzik türüne göre farklılaştığını ortaya koymaktadır.

Kaya'nın (2010) ilköğretim 8. sınıfa devam eden çocukların müzik dersi ile ilgili çeşitli değişkenler açısından değerlendirildiği çalışmasında, öğrencilerin müzik dersine yönelik görüşleri incelendiğinde; öğrencilerin müzik dersini gerekli ve eğlenceli bir ders olarak gördüğü, bunun yanı sıra müzik dersinin haftada bir ders saati olmasını yetersiz bulduğu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin okumakta oldukları derslerin önem derecesine göre sıralanması araştırmasında ise, öğrencilerin müzik dersini diğer derslere göre en önemsiz ders olarak gördüğü ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin ders dışı müzik faaliyetlerine katılma durumları incelendiğinde, öğrencilerin çoğunluğu müzik dersinde kullanılan müzik aleti dışında herhangi bir müzik aleti çalmadığı, okuldaki müzik dersi haricinde herhangi bir müzik dersi almadığı ortaya çıkmıştır. Müzik dersine yönelik görüşler cinsiyet değişkenine göre ele alındığında, kızların erkeklere göre müzik dersi ile ilgili daha olumlu görüşlere sahip olduğu, müzik derslerinde daha etkin olduğu ve ders dışı müzik faaliyetlerine katılma oranının daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır.

İnceel'in (2011) ilköğretime devam eden çocukların müzik dersine ilişkin tutumları ile Türkçe ve müzik dersleri akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmasında, müzik dersine ilişkin tutumun cinsiyete göre farklılık gösterdiği saptanmıştır. Kızların puanlarının erkeklerin puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Müzik dersine ilişkin tutumun, ailenin ekonomik durumu değişkenine göre farklılık göstermediği saptanmıştır. Müzik dersine ilişkin tutumun, okulda bir müzik odasının bulunma durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterdiği ortaya çıkmıştır. Devlet okulunda okuyanların puanlarının, özel okulda okuyanların puanlarından anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptanmıştır. Müzik dersine ilişkili tutumun, öğrencinin enstrümana sahip olma durumuna göre ise, anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır. Müzik dersine ilişkin tutumun, okul dışında müzikle ilgilenme durumu değişkenine göre, okul dışında müzikle ilgilenenlerin puanı, ilgilenmeyenlerin puanlarına göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır.

Uluocak ve Tufan'ın (2011), ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumlarının farklı değişkenler açısından incelendiği çalışma toplam 177

altıncı sınıf öğrencileri üzerinde yürütülmüştür. Araştırmanın sonucunda ilköğretim altıncı sınıfa devam eden çocukların müzik dersine yönelik olumlu bir tutum gösterdikleri karşı olumlu bir tutum içinde oldukları, öğrencilerin müzik dersini önemsiz ve sıkıcı bir ders olarak görmediği, derse seyerek ve isteyerek katıldıkları saptanmıştır. Öğrencilerin ailelerinin eğitim düzeylerinin ve anne-babalarının mesleğinin, onların müzik dersine yönelik tutumları üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı ortaya çıkmıştır. Cinsiyet değişkenine göre yapılan karşılaştırmada, kızların müzik dersine yönelik tutumlarının, erkeklere göre daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin ailesinde veya çevresinde bulunan kişilerin bir müzik aleti çalıp çalmama durumlarına göre müziğe ilişkin tutumlarında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ancak blok flüt dışında bir müzik enstrümanı çaldığını belirten öğrencilerin, çalmadığını belirtenlere göre müzik dersine yönelik tutumlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Araştırmanın diğer bir bulgusuna göre de, öğrencilerin bir müzik kursuna gidip gitmeme durumlarına göre müzik dersine ilişkin tutumlarında anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır.

Babacan, Babacan ve Pirgon'un (2011) ilköğretim ikinci kademeye devam eden çocukların müzik dersine yönelik tutumlarını inceledikleri çalışmada, öğrencilerin müzik dersine ilişkin tutumlarının cinsiyet değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur. Erkeklerin müzik dersine yönelik tutumlarının kızlardan daha yüksek olduğu saptanmıştır. Sınıf düzeyinin ise müzik dersine yönelik tutum üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı saptanmıştır. Öğrencilerin ailelerinin eğitim düzeyine göre müzik dersine yönelik tutumlarında, eğitim düzeyi yüksek ailelerin çocuklarının lehine anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Sosyo-ekonomik düzey değişkenine göre de müzik dersine ilişkin tutumda farklılık gözlenmiştir. Yüksek sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerin çocuklarının müzik dersine ilişkin tutumlarının diğerlerinden daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Saruhan ve Deniz' in (2011) temel eğitim ikinci kademe öğrencilerinin müzik dersine karşı tutumlarını belirmeye yönelik çalışmalarında, öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumlarının devam ettikleri okul türüne göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur. Devlet okulundaki öğrencilerin müzik dersine yönelik

tutumlarının, özel okul öğrencilerinden daha olumlu olduğu saptanmıştır. Cinsiyet değişkenine göre yapılan karşılaştırmada ise kızların müzik dersine yönelik tutumlarının, erkeklerden daha olumlu saptanmıştır. Araştırmada öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumlarının, okul dışında en az bir yıl özel müzik dersi alıp almamalarına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği de belirlenmiştir. Bu konuda elde edilen bulguya göre okul dışında en az bir yıl özel müzik dersi alanların müzik tutumlarının, almayanlara göre daha olumlu olduğu ortaya çıkmıştır.

Wanjala'nın (2011) "Müziğe Yönelik Tutum ve Başarı Arasındaki İlişki" isimli araştırması ilkokullarda müziğe ilişkin tutum ve başarı konusuna odaklanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre müziğe ilişkin tutum ve başarı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki vardır. Öğrencilerin %84' ü okul korolarına ve geleneksel danslara katılmalarının onların müzik öğrenmelerini desteklediğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin %83' ü ilkokuldan sonra da müzikle ilgilenmeyi istediklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin %76' sı müziği oldukça ilginç bulduklarını ve insanların müziği neden eğlenceli bir konu olarak düşündüğünü anladıklarını belirtmişlerdir. Bu çalışmada öğrencilerin müziğe ilişkin bazı olumsuz tutumlarının olduğu da ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin %54' ü müzik öğretmenlerinin kendi bildiği müzik konularını işlemlerinin öğrenciler üzerinde baskıya neden olduğunu düşünmektedir. Bunun yanında, öğrencilerin bir kısmı bu konuda cevap vermek istememişlerdir. Araştırmacı bunu, öğrencilerin öğretmenler hakkında olumsuz yorum belirtme konusunda risk almaktan korkmalarına bağlamaktadır. Bir diğer olumsuz tutum da müzik enstrümanı çalma konusuyla ilgilidir. Öğrencilerin %38'i müzik enstrümanı çalmayı zor bulurken, %38'i bunu bir sorun olarak görmemektedir. Öğrencilerin %20,8'i de bu konuda emin olamadıklarını belirtmişlerdir. Araştırmacıya göre, bazı öğrencilerin müzik enstrümanı çalmayı zor bulmaları, onların müzik enstrümanı ile karşılaşmamış olmalarından kaynaklanabilir.

Özmenteş'in (2012) iki ilköğretim okulundan toplam 246 öğrenci üzerinde yaptığı araştırmada, öğrencilerin evlerindeki müziksel ortam, müzik dersine yönelik tutumları ve kişisel değişkenler arasındaki ilişkilerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre öğrencilerin müzik dersine yönelik tutum

puanlarının devam edilen okullara göre anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır. Öğrencilerin müziğe ilişkin tutum puanlarının cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Kızların puanları erkeklerden daha yüksek bulunmuştur. Çocukların müzik dersine yönelik tutum puanlarının yaşlarına göre önemli bir farklılık göstermediği saptanmıştır. Çocukların devam ettikleri sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur. 8. Sınıf öğrencilerinin puan ortalamalarının 4, 5, 6 ve 7. sınıf öğrencilerinden düşük bulunmuştur. Müziğe ilişkin tutumların öğrencilerin anne ve babalarının öğrenim durumuna göre de anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Koca'nın (2013) ortaöğretim öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumlarının incelenmesine yönelik çalışmasında, genel olarak öğrencilerin müzik dersine karşı olumlu bir tutum içinde oldukları bulunmuştur. Müzik dersine yönelik tutumların bazı değişkenlere göre incelenmesi sonucunda ise cinsiyete anlamlı bir farklılık olmadığı, ailenin eğitim düzeyine ve öğrencilerin okudukları alan türüne göre ise müzik dersine yönelik tutumlarında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir.

Umuzdaş ve Umuzdaş (2015) tarafından yapılan bir çalışmada ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini Tokat il merkezinde bulunan Gaziosmanpaşa Ortaokulu'na devam eden 235 kız ve 262 erkek olmak üzere toplam 497 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın bulgularına göre, öğrencilerin cinsiyetlerine göre müzik dersine ilişkin tutum puanlarında anlamlı bir fark bulunmadığı saptanmıştır. Ayrıca öğrencilerden özel müzik dersi alanların almayanlara göre müzik dersine ilişkin tutumlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin annelerinin öğrenim durumuna göre müzik dersine ilişkin tutumlarında anlamlı bir farklılık olduğu, fakat babalarının öğrenim durumuna göre ise anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır.

Afacan ve Özgür'ün (2016) Kırşehir ilinde bulunan, devlet okulları arasında yer alan üst-orta-alt sosyoekonomik çevrenin okullarını temsil eden ortaokullara devam eden 6 ve 7. sınıf öğrencilerinden toplam 316 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada, öğrencilerin müzik dersine ilişkin tutumları bazı değişkenlere göre incelenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Kocabaş'ın (1997) geliştirmiş

olduğu “Müziğe İlişkin Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgularına göre; öğrencilerin genel olarak müzik dersine ilişkin tutumlarının olumlu olduğu, öğrencilerin tutum ölçeğinden aldıkları puanların, okulların içinde bulunduğu sosyoekonomik çevreye göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı, kızların müzik dersine yönelik tutumlarının erkeklerinkinden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Sınıf düzeyleri bakımından karşılaştırıldığında ise 6. sınıfların müzik dersine yönelik tutumlarının diğerlerinden yüksek olduğu bulunmuştur. Ailesinde müzikle ilgilenen birey olan öğrencilerin müzik dersine ilişkin tutum puanı ortalamalarının olmayanlara göre daha yüksek olduğu, okul içi ya da dışındaki müzikle ilgili etkinliklere katılan öğrencilerin tutum puanı ortalamalarının katılmayanlara göre daha yüksek olduğu çalmayan öğrencilerin tutum puanı ortalamalarından daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Aslantaş’ın (2016) yaptığı araştırmada Yatılı Bölge Ortaokullarındaki öğrencilerin müzik dersine ilişkin tutumları ve bu tutumları etkileyen değişkenlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma 495 Yatılı Bölge Ortaokulu öğrencilerinden oluşmuştur. Öğrencilerin müzik dersine yönelik puanlarının cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterdiği ve bu sonuca göre de kızların erkeklere göre müzik dersine karşı daha olumlu tutumlar geliştirdikleri saptanmıştır. Araştırmanın başka bir sonucuna göre de öğrencilerin tutum puanlarında devam edilen sınıfa göre anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır. 8. sınıf öğrencilerinin tutum puanlarının diğer sınıflardaki öğrencilerin tutum puanlarına göre düşük olduğu bulunmuştur.

Kabataş’ın (2017) beş ilköğretim okulundan 162 ilköğretim 8. sınıf öğrencisi üzerinde yaptığı araştırmada, öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumlarının, müzik dersini günlük hayatla ilişkilendirmedeki başarılarına olan etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın bulgularından, öğrencilerin cinsiyetlerine göre müziğe yönelik tutumlarında anlamlı bir farklılığın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Erkeklerin müziğe ilişkin tutumları, kızların tutumlarından daha olumlu bulunmuştur. Bir başka bulgu da öğrencilerin cinsiyetlerine göre müziği günlük hayatta ilişkilendirebilmedeki başarıları arasında anlamlı bir farklılığın olmasıdır. Buna göre

de kızların erkeklere göre müzik dersini günlük hayatla ilişkilendirebilmedeki başarılarının göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Güven (2017) araştırmasında, 12-14 yaş grubu çocukların müziğe ilişkin tutumları ile sosyal beceri düzeyleri arasındaki ilişki belirlenmiş ve bazı değişkenlere göre çocukların müziğe ilişkin tutumları ve sosyal beceri düzeyleri incelenmiştir. Çocukların müziğe ilişkin tutumları ile sosyal beceri düzeyleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre, çocukların müziğe ilişkin tutumları arttıkça sosyal beceri düzeyleri de artmaktadır. Çocukların Ankara'da yaşadıkları merkez ilçelere göre müziğe ilişkin tutumlarında anlamlı bir fark bulunurken, sosyal beceri düzeylerinde anlamlı bir fark bulunmamıştır. Çocukların cinsiyetlerine göre hem müziğe ilişkin tutumlarında hem de sosyal beceri düzeylerinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Kızların müziğe ilişkin tutumları ve sosyal beceri düzeyleri erkeklerden daha yüksek bulunmuştur. Çocukların yaşlarına göre hem müziğe ilişkin tutumlarında hem de sosyal beceri düzeylerinde anlamlı bir fark bulunmuştur. 13 yaşındaki çocukların müziğe ilişkin tutumlarının 14 yaşındaki çocuklardan daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Çocukların okullarındaki başarı algılarına göre hem müziğe ilişkin tutumlarında hem de sosyal beceri düzeylerinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Akademik başarı algısı yüksek olan çocukların müziğe ilişkin tutumları ve sosyal beceri düzeyleri başarı algısı orta ve düşük olan çocuklara, akademik başarı algısı orta olan çocukların da düşük olanlara göre müziğe ilişkin tutumları ve sosyal beceri düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. Çocuklarının anne ve babalarının eğitim durumuna göre hem müziğe ilişkin tutumlarında hem de sosyal beceri düzeylerinde anlamlı bir fark bulunmamıştır. Flüt ve melodika dışında bir müzik enstrümanı çalıp çalmamaya göre çocukların hem müziğe ilişkin tutumlarında hem de sosyal beceri düzeylerinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Bir müzik enstrümanı çaldığını belirtenlerin müziğe ilişkin tutumları ve sosyal beceri düzeyleri bir enstrüman çalmadığını belirtenlere göre daha yüksek bulunmuştur. 8. Herhangi bir müzik kursu alıp almama durumlarına göre çocukların hem müziğe ilişkin tutumlarında hem de sosyal beceri düzeylerinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Bir müzik kursu aldığını belirtenlerin müziğe ilişkin tutumları ve sosyal beceri düzeyleri müzik kursu almadığını belirtenlere göre daha yüksek bulunmuştur.

Yukarıda özetlenen araştırmalara göre; ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları ve bu tutumların bazı değişkenler açısından inceleyen çalışmalar olduğu görölmektedir. Müziğe ilişkin tutumların cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği ve genellikle kızların erkeklere göre müziğe ilişkin tutumlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin müziğe yönelik tutumlarıyla akademik başarı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu, akademik başarısı yüksek olan öğrencilerin müziğe karşı ilgilerinin akademik başarısı düşük öğrencilere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Özel müzik dersi alan çocukların müziğe ilişkin tutumları ile almayanların tutumları arasında anlamlı bir farklılık olduğu, bir müzik kursuna katılan çocukların katılmayanlara göre müzik dersine tutumlarında anlamlı bir farklılık olduğu ve blok flüt dışında herhangi bir enstrümanı çalanların çalmayanlara göre müziğe yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu görölmektedir. Ailesinde veya çevresindeki kişiler arasında bir müzik aleti çalanların olmasına göre ise çocukların müziğe ilişkin tutumlarında anlamlı bir farklılığın görölmediği dikkati çekmektedir. Bazı araştırmalara göre çocukların anne-baba eğitim durumlarına göre müziğe ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılık görölmezken, bazı araştırmalarda ise çocukların müzik dersine ilişkin tutumlarının annenin eğitim durumuna göre anlamlı olarak farklılaştığı, ancak babanın eğitim durumuna göre farklılaşmadığı görölmektedir. Bazı araştırmalarda çocukların okudukları okul türüne göre de anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır. Devlet okuluna giden çocukların tutum puanlarının, özel okula giden çocukların puanlarından daha yüksek olduğu görölmüştür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, verilerin toplanması ve çözümü başlıkları ele alınmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, tarama modeli kullanılmıştır. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2008: 79). Araştırmadaki değişkenler tek tek, tür ya da miktar olarak oluşumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Patnos ilçesinde öğrenim gören 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları ve tutumlarının farklı değişkenlere göre farklılık göstermekte midir?" sorusuna cevap aranmıştır.

3.2. Araştırma Grubu

Çalışma evrenini Ağrı ilinde okuyan bütün 6. Sınıf İlköğretim öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma grubumuz ise Patnos ilçesindeki farklı sosyo-ekonomik seviyedeki üç okulda okuyan 6. Sınıf ilköğretim öğrencileri oluşturmaktadır. Cengiz Topel Ortaokulunda, Atatürk Ortaokulunda ve Patnos Yatılı Bölge Okulunda öğrenim gören yüz yetmiş beş 6. Sınıf öğrencisi bu çalışmaya katılmıştır. Tablo 3. 1' de görüldüğü gibi örnekleme katılan öğrencilerin cinsiyete göre dağılımında örneklemin %43,4' ünü kız öğrenciler, %56,6'sını erkek öğrenciler oluşturmaktadır. Okullara göre baktığımızda, Cengiz Topel Ortaokulunda kız öğrenciler 29, erkek öğrenciler ise 35'dir. Atatürk Ortaokulunda ise kız öğrenciler 29 erkek öğrenciler 31'dir. Patnos Yatılı Bölge okulunda ise oran kız öğrencilerde 18 erkek öğrencilerde 33 kişidir.

Tablo 3.1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okullara Göre Cinsiyet Dağılımı

	Cengiz Topel Ortaokulu	Atatürk Ortaokulu	Patnos Yatılı Bölge Okulu	F	N (%)
Kız	29	29	18	76	(43.4)
Erkek	35	31	33	99	(56.6)
Toplam	64	60	51	175	(100)

3.3. Verilerin Toplanması

Bu araştırmada 6. Sınıf ilköğretim öğrencilerinin müzik tutumları ile ilgili veri toplamak için öncelikle ilgili alan içinde yapılmış kaynaklar taranmıştır. Araştırma sürecinde geçerli anlamlar çıkarmak veya sonuca varmak için kullanılan veri toplama araçlarının güvenilirlik durumları incelenmiş; sonuç olarak Öztürk ve Kalyoncu' nun 2014 yılında ilköğretim altıncı sınıf müzik dersi için geliştirilen tutum ölçeği kullanılmıştır.

“Müzik Dersi Tutum Ölçeği” tutumun bilişsel, duygusal ve eylemsel düzeylerinde 30 olumlu ve 30 olumsuz ifadeden oluşan 60 maddelik bir taslak ölçek olarak düzenlenmiştir. Ölçek Likert tipi tekniği ile yapılmıştır. Uzman görüşlerden sonra 47 maddeye indirgenmiştir.

Yapı geçerliği, faktör analizi ile test edilen ölçeğin KMO uyum değeri 0.95’dir. Bu değer kritik değer olarak kabul 0.70’in üzerindedir. Aynı veriler için hesaplanan Bartlett Küresellik testi ise 0,001 düzeyinde manidardır. Ölçeğin korelasyon değeri $r=,53$ ile $r=,74$ arasında değişmektedir ve 0,01 düzeyinde anlamlıdır. Korelasyon değerine göre; ölçeğin geneliyle ölçülebilecek özellik ile her bir madde ile ölçülmeye çalışılan özelliğin aynı olduğu, dolayısıyla belirlenen 25 maddenin ölçekte yer alabilecek niteliğe sahip olduğu söylenebilir.

Ölçek maddelerinin ayırt ediciliği 0,01 düzeyinde manidardır. Bu sonuç; tüm maddelerin, o madde ile ölçülmek istenen özelliğe sahip olanlarla olmayanları ayırt

edici nitelikte olduğunu göstermesi bakımından önemlidir. Müzik Dersi Tutum Ölçeği' nin güvenilirliği, Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı $r=0,95$ 'tir. Ölçekte kalan 25 maddenin iç tutarlık katsayısının, kabul edilebilir düzey olan $r=0,70$ değerinin üzerinde olması ölçeğin, yüksek düzeyde iç tutarlığa sahip olduğunu göstermektedir. Müzik Dersi Tutum Ölçeği tek faktörlü bir ölçektir, 14 olumlu ve 11 olumsuz ifade içermektedir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 25, en yüksek puan ise 125'dir.

3.4.Verilerin Analizi

Tüm veriler SPSS istatistik çözümleme programı ile analiz edilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde SPSS 20.0 paket programı kullanılmıştır. Ortaokul öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumlarını tanımlamak ve incelemek için aritmetik ortalama, standart sapma gibi tanımlayıcı istatistikler uygulanmıştır. Uygulanan ölçek sonrasında tutum düzeyini daha anlaşılır ve kolay tanımlanır hale getirmek amacıyla, veriler beşli derecelendirme ölçeği kullanılarak çözümlenmiştir. Ölçekte beş seçenek bulunmaktadır. Dörtlü ölçekte bulunan dört aralık ($5-1=4$) için aralık katsayıları ise ($4/5$) $0,80$ 'dir. 1-1.79 arası değerler çok düşük, 1.80- 2.59 arası değerler düşük, 2.60-3.39 arası değerler orta, 3.40-4,19 arası değerler iyi ve 4,20-5 arası değerler çok iyi olarak belirlenmiştir. Bağımsız grup ortalamalarını karşılaştırmak için normal dağılım göstermeyen veriler için Mann Whitney-U ve Kruskal Wallis istatistikleri yapılmıştır. Bağımsız grup ortalamaları anlamlılık testleri için ön şart ölçek verilerinin aralıklı ya da oransal olması ve normal dağılıma sahip olmasıdır (Büyüköztürk, 2010). Bu ön şartlar incelendiğinde verilerin aralıklı olduğu görülmüştür. Verilerin normal dağılıma sahip olması şartına bakmak için Kolmogorov-Smirnov değerleri hesaplanmıştır. Normal dağılım göstermeyen veri değerleri Ek-3' de sunulmuştur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGU VE YORUMLAR

Bu bölümde ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları ve bu tutumların cinsiyet, aile gelir düzeyi, anne –baba eğitim durumları, aile içi müzik davranışları, müzik tercihleri, ders araç- gereç durumları ve müzik dersinde hoşlarına giden ve canlarını sıkan durumlara göre farklılık gösterip/göstermediğini gösteren bulgulara yer verilmiştir.

4.1. İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları

Araştırmanın amacı Patnos ilçesinde öğrenim gören 6. Sınıf ortaokulu öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumlarına ulaşmaktır. Çalışmanın birinci araştırma sorusu “İlköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları hangi düzeydedir? şeklinde verilmiştir. Bu soruyu cevaplayabilmek için tanımlayıcı istatistik verilerine bakılmış ve müzik dersine ilişkin tutum puan aritmetik ortalamaları ve standart sapma değerleri bulunmuştur. Tablo 4. 1.’e göre 175 öğrencinin müzik dersine ilişkin tutumlarının puan ortalamasının 102. 2 olduğu standart sapmasının 16,33 olduğu görülmektedir. Müzik derslerine yönelik tutum puanı değerlendirme ölçeğinin 2.60-3.39 arası dilimine karşılık geldiği için, öğrencilerin müzik derslerine yönelik tutumları orta düzeydedir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 25, en yüksek puan ise 125’dir. Ölçekten alınan toplam puanın, en üst -uç- puana yakınlığı olumlu tutumun yüksekliğini; en alt -uç- puana yakınlığı ise olumsuz tutumun yüksekliğini göstermektedir. Bu sonuca bakılarak öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumlarının olumlu olduğu şeklinde yorum yapılabilir.

Tablo 4. 1. 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları

	N	X	SS
Müzik Dersi Tutumları	175	102,2	16,33

4.2. Cinsiyet Değişkenine Göre İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları

Çalışmanın ikinci araştırma sorusu “İlköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları, öğrencilerin cinsiyetine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?” şeklindedir. Öğrencilerin cinsiyetlerinin derse karşı tutumlarına etkisi kapsamında hipotezimizi test etmek için normal dağılım göstermeyen veriler ile yapılan Mann-Whitney U testi sonucu elde edilen, öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin müzik dersine ilişkin tutum puanı verileri Tablo 4. 2’ de verilmiştir.

Tablo 4.2. Tutum Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Mann Whitney U- Testi Sonuçları

Faktör	Cinsiyet	N	Sıra ortalaması	Sd	Mann-Whitney U	F
Müzik dersine ilişkin tutum	Kız	76	91,37	1	3506	,44 1
	Erkek	99	85,41			

Tablo 4. 2’ ye göre kız ve erkek öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumları arasında 0,05 anlamlılık düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($X=3506$, $p>0,05$). Sıra ortalamasına bakıldığında kız öğrencilerin müzik dersine yönelik tutum puan ortalaması 91,37 iken, erkek öğrencilerin tutum puanları 85,41’ dir. Ortalamaları karşılaştırıldığında, kız öğrenciler ($x=91,37$) daha yüksek tutum puanına sahip bulunmuştur.

4.3. Ailenin Gelir Durumu Değişkenine Göre İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları

Bu bölümde Patnos ilçesinde öğrenim gören 6. Sınıf öğrencilerinin aile gelir düzeyi sorgulanmıştır. Tablo 4.3’ e göre, öğrencilerin gelir düzeyi durumları en

yüksek % 44,6 oranı ile 1500-3000 TL aralığı olduğu görülmektedir. En düşük oran ise % 20,0 ile 3000 TL ve üzeri aralığı olduğu görülmektedir.

Tablo 4. 3. Aile Gelir Düzeyi Değişkenin Yüzde Ve Frekans Dağılımı

Gelir Düzeyi	F	%
100 - 1500	62	%35.4
1500 - 3000	78	%44,6
3000 +	35	%20,0
Toplam	175	%100

Çalışmanın üçüncü araştırma sorusu “İlköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları, ailenin gelir durumuna göre anlamlı bir fark göstermekte midir?” şeklinde de ifade edilmiştir. Hipotezimizi test etmek için normal dağılım göstermeyen veriler ile yapılan Kruskal Wallis testi sonucu elde edilen öğrencilerinin aile gelirlerine göre müzik derslerine yönelik tutum puanı verileri Tablo 4. 4’ te verilmiştir.

Tablo 4.4. Tutum Puanlarının Aile Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Kruskal- Wallis Testi Sonuçları

Değişkenler	N	Sıra Ortalama	Chi-square	Sig
Aile Gelir Düzeyi	100 - 1500	62	84,80	0,385
	1500 - 3000	78	89,65	
	3000 +	35	90,00	

Ortaya çıkan bu ortalama farkı 0,05 anlamlılık düzeyinde istatistiksel olarak anlamsız bulunmuştur($X=0,385$, $p<0,05$). Buna göre öğrencilerin aile gelir düzeyi değişkeni ile müzik dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

4.4. Anne Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları

Bu bölümde Patnos ilçesinde öğrenim gören 6. Sınıf öğrencilerinin aile eğitim düzeyi sorgulanmıştır. Tablo 4. 5.' e göre, anne eğitim durumu % 69. 1 oranı ile ilkokul mezunu olanlar en yüksek orana sahiptirler. En düşük oran ise %1. 1 ile üniversite mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 4. 5. Anne Eğitim Durumu Değişkenin Yüzde Ve Frekans Dağılımı

Anne eğitim durumu	F	%
İlkokul	121	69,1
Ortaokul	44	25,1
Lise	8	4,6
Üniversite	2	1,1
Toplam	175	%100

Tablo 4. 6.' ya göre baba eğitim durumu ilkokul olan öğrenciler % 36.0 oran ile en yüksek çoğunluğa sahiptirler. Baba eğitim durumu en düşük % 8.0 oranı ile üniversite seviyesi olduğu görülmektedir.

Tablo 4.6. Baba Eğitim Durumu Değişkenin Yüzde Ve Frekans Dağılımı

Baba eğitim	F	%
İlkokul	63	%36.0
Ortaokul	62	%35.4
Lise	36	%20.6
Üniversite	14	%8.0
Toplam	175	%100

Çalışmanın dördüncü araştırma sorusu “İlköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları, ailenin eğitim durumuna göre anlamlı bir fark göstermekte midir?” şeklinde de ifade edilmiştir. Hipotezimizi test etmek için normal dağılım göstermeyen veriler ile yapılan Kruskal Wallis testi sonucu elde edilen öğrencilerinin aile eğitim seviyesine göre müzik derslerine yönelik tutum puanı verileri Tablo 4. 7' de ve Tablo 4. 8.'de verilmiştir.

Tablo 4.7. Tutum Puanlarının Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Kruskal- Wallis Testi Sonuçları

Değişkenler		N	Sıra Ortalaması	Chi-square	Sig
Anne Eğitim	İlkokul	121	83,53	5,222	0,156
	Ortaokul	44	97,48		
	Lise	8	88,63		
	Üniversite	2	147,25		
Toplam		175			

Buna göre öğrencilerin anne eğitim durumu değişkeni ile müzik dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.8. Tutum Puanlarının Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Kruskal- Wallis Testi Sonuçları

Değişkenler		N	Sıra Ortalaması	Chi-square	Sig
Baba Eğitim	İlkokul	63	84,79	5,118	0,163
	Ortaokul	62	85,48		
	Lise	36	86,57		
	Üniversite	14	117,29		
Toplam		175			

Tablo 4. 8.' e göre, öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumları ile baba eğitim durumu arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

4.5.Aile İçi Müzik Davranışları Değişkenine Göre İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları

Tablo 4.9.' a göre aile içi müzik davranışlarında, % 57,1'lik en yüksek oran ile TV de müzik dinlendiği görülmektedir. En düşük oranlar ise %0,6 ile konsere gitmek için plan yapılır davranışı olduğu ve %1,1'lik oran ile evde çalgı çalınır ve

müzikle ilgili sohbet edilir davranışlarının en düşük davranışlar olduğu görülmektedir.

Tablo 4. 9. Aile İçi Müzik Yaşantıları Değişkenin Frekans Ve Yüzde Dağılımı

Aile içi müzik yaşantısı	F	%
TV de müzik dinlenir	100	57,1
İnternet ortamında	41	23,4
Evde şarkı söylenir	12	6,9
Radyoda müzik dinlenir	10	5,7
Arabada müzik dinlenir	7	4
Evde çalgı çalınır	2	1,1
Müzikle ilgili sohbet yapılır	2	1,1
Konsere gitmek için plan yapılır	1	0,6

Çalışmanın beşinci araştırma sorusu “İlköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları, ailenin müzik yaşantısına göre anlamlı bir fark göstermekte midir?” şeklinde de ifade edilmiştir. Hipotezimizi test etmek için normal dağılım göstermeyen veriler ile yapılan Kruskal Wallis testi sonucu elde edilen öğrencilerinin aile müzik yaşantısına göre müzik derslerine yönelik tutum puanı verileri Tablo 4.10’ da verilmiştir. Buna göre, öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumları ile aile içi müzik davranışları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Tablo 4.10. Tutum Puanlarının Aile İçi Müzik Davranışları Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Değişkenler	N	Sıra Ortalaması	Chi-square	Sig	
Aile müzik davranışları	Tv de müzik dinlenir	100	84,19	5,662	0,580
	İnternet ortamında müzik dinlenir	41	97,33		
	Evde şarkı söylenir	12	90,54		
	Radyoda müzik dinlenir	10	95,80		
	Arabada müzik dinlenir	7	80,57		
	Evde çalgı çalınır	2	113,50		
	Müzikle ilgili sohbet yapılır	2	28,75		
	Konsere gitmek için plan yapılır	1	98,00		

4.6. Müzik Tercihleri Değişkenine Göre İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları

Tablo 4. 11.' e göre en çok tercih edilen müzik türü % 40, 6 oranı ile Türkçe Popüler müzikler olduğu, en az tercih edilen türler ise arabesk %4,0 ve diğer (ilahi) %0,6 olduğu görülmektedir.

Tablo 4. 11. Müzik Tercihleri Değişkeninin Frekans Ve Yüzde Dağılımı

Müzik tercihleri	F	%
Türkçe Popüler Müzikler	71	40,6
Türk Halk Müziği	33	18,9
Türk Sanat Müziği	26	14,9
HipHop- RAP	24	13,7
Yabancı Popüler Müzikler	13	7,4
Arabesk Müzik	7	4,0
Diğer (İlahi)	1	0,6

Çalışmanın altıncı araştırma sorusu “İlköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları, tercih ettikleri müzik türlerine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?” şeklinde de ifade edilmiştir. Hipotezimizi test etmek için normal dağılım göstermeyen veriler ile yapılan Kruskal Wallis testi sonucu elde edilen öğrencilerinin müzik tercihlerine göre müzik derslerine yönelik tutum puanı verileri

Tablo 4.12' de verilmiştir. Buna göre, öğrencilerin müzik dersine yönelik tutum puanları ile müzik tercihleri arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p.>0.05$).

Tablo 4. 12. Tutum Puanlarının Müzik Tercihleri Değişkenine Göre Kruskal- Wallis Testi Sonuçları

Değişkenler	N	Sıra Ortalaması	Chi-square Sig
Türkçe Popüler Müzikler	71	90,66	
Tercih Edilen Müzik Türleri			
Türk Halk Müziği	33	69,50	
Türk Sanat Müziği	26	80,79	9,575
HipHop RAP	24	90,29	0,088
Yabancı Popüler Müzikler	13	117,27	
Arabesk Müzik	7	107,79	
Diğer (İlahi)	1		

4.7. Ders Araç Gereçleri Değişkenine Göre İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları

Bu bölümde Patnos ilçesinde öğrenim gören 6. Sınıf öğrencilerinin ders araç gereçlerini getirme durumu sorgulanmıştır. Tablo 4.13.' e göre öğrencilerin %83, 4'ü her zaman defterlerini getirmekte, %1,1'i hiçbir zaman defterlerini getirmemekte olduğu görülmektedir. Yine öğrencilerin % 82,9' u her zaman defter getirdiği, %1i7' si hiçbir zaman kitap getirmediği görülmektedir. Tablo 4.18.' e göre öğrencilerin %52,6'sı her zaman çalgılarını getirmekte, %23,4'ü hiçbir zaman çalgılarını getirmemekte olduğu görülmektedir.

Tablo 4. 13. Defter- Kitap- Çalgı Kullanma Durumu Değişkenin Frekans Ve Yüzde Dağılımı

	Her zaman f (%)	Bazen f (%)	Hiç f (%)
Defter kullanma durumu	146 (83,4)	27 (15,4)	2 (1,1)
Kitap kullanma durumu	145 (82,9)	27 (15,4)	3 (1,7)
Çalgı kullanma durumu	92 (52,6)	42 (24,0)	41 (23,4)

Çalışmanın altıncı araştırma sorusu “İlköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları, tercih ettikleri müzik türlerine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?” şeklinde de ifade edilmiştir. Hipotezimizi test etmek için normal dağılım göstermeyen veriler ile yapılan Kruskal Wallis testi sonucu elde edilen öğrencilerinin ders araç gereçlerini getirme durumlarına göre müzik derslerine yönelik tutum puanı verileri Tablo 4.14 ve Tablo 4.15’ de verilmiştir.

Tablo 4.14.’e göre, öğrencilerin müzik dersine yönelik tutum puanları ile defter kullanma düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Tablo 4. 14. Tutum Puanlarının Defter Kullanma Değişkenine Göre Kruskal- Wallis Testi Sonuçları

	N	Sıra ortalaması	Chi-square	Sig.	
Defter	Her zaman	146	91,37	4,762	0,092
	Bazen	27	73,41		
	Hiç	2	39,00		

Ancak Tablo 4.15.’e göre, öğrencilerin müzik dersine yönelik tutum puanları ile müzik kitabı getirme düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Sıra ortalaması dikkate alındığında; her zaman müzik kitabını getiren öğrencilerin tutum puanı ortalamaları (95,88) kitabını bazen(49,37) ve hiç getirmeyen(54,83) öğrencilere göre daha yüksektir. Bu sonuca göre müzik ders kitabını getiren öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumlarının, kitap getirmeyen öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

Tablo 4. 15. Tutum Puanlarının Kitap Kullanma Değişkenine Göre Kruskal- Wallis Testi Sonuçları

		N	Sıra ortalaması	Chi-square	Sig.
Kitap	Her zaman	145	95,88	20,511	0,000
	Bazen	27	49,37		
	Hiç	3	54,83		

Tablo 4. 16' ya göre, öğrencilerin müzik dersine yönelik tutum puanları ile çalgı kullanma düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Sıra ortalaması dikkate alındığında; her zaman çalgı getiren öğrencilerin tutum puanı ortalamaları (103,02) çalgısını bazen(72,11) ve hiç getirmeyen(70,57) öğrencilere göre daha yüksektir. Bu sonuca göre çalgı kullanan öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumlarının, çalgı kullanmayan öğrencilere göre daha olumlu olduğu görülmektedir.

Tablo 4. 16. Tutum Puanlarının Çalgı Kullanma Değişkenine Göre Kruskal- Wallis Testi Sonuçları

		N	Sıra ortalaması	Chi- square	Sig.
Çalgı kullanma	Her zaman	92	103,02	17,090	0,000
	Bazen	42	72,11		
	Hiç	41	70,57		

4.8. İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersinde Hoşlarına Giden ve Canlarını Sıkan Durumlar

Araştırma katılan ilköğretim 6. Sınıf öğrencilerine açık uçlu iki tane soru sorulmuştur. Bunlar; “ müzik dersinde en çok hoşunuza giden durumlar nedir?” ve “müzik dersinde en çok canınızı sıkan durumlar nedir?” şeklindedir.

Tablo 4. 17. Öğrencilerin Müzik Dersinde En Çok Hoşlarına Giden Durumlar Frekans Değerleri

Hoşa Giden Durumlar	F
Derste melodika çalmak	72
Sınıfta berber şarkı söylemek	53
Akıllı tahtadan müzik dinlemek	39
Öğretmenin şarkı söylemesi, gitar çalması	31
Notaları öğrenmek	4
Artı almak	3
Yazı yazmak	3
TOPLAM	205

Tablo 4. 17' ye göre, öğrencilerin en çok hoşuna giden durumlara yazdıkları ifadeler; “*derste melodika çalmak*”, “*şarkı söylemek*”, “*Akıllı tahtadan müzik dinlemek*”, “*Öğretmenimizin gitar çalması, şarkı söylemesi*”, ve “*öğretmenimizin uslu duranlara artı atması*” şeklindedir.

Tablo 4 18 Öğrencilerin Müzik Dersinde Can Sıkan Durumlar Frekans Değerleri

Can Sıkan Durumlar	F
Sınıfta gürültü olması, konuşulması	39
Dersin boş geçmesi	15
Eksi almak	10
Öğretmenin şarkı söylememesi	10
Yazı yazmak	6
Öğretmenin sesi güzel olanlarla ilgilenmesi	6
Notaları ezberlemek, öğrenmek	6
Çalgı çalmak	5
Şarkı söylenmesi	4
Kitaptan konu işlemek	2
Müzik sınıfının olmaması	1
TOPLAM	104

Tablo 4. 18' e göre, öğrencilerin müzik dersinde en çok canlarını sıkan durumlara 67 öğrenci yok cevabını vermiştir. Diğer durumlar ise; “*ders sırasında arkadaşların konuşması, gürültü yapmaları*”, “*derslerin boş geçmesi*”, “*öğretmenimizin eksi atması*”, “*yazı yazmak*”, “*öğretmenimizin derste sesi güzel olanlarla ilgilenmesi*”, “*notaları ezberlemek, öğrenmek*”, “*öğretmenimizin şarkı söylememesi*”, “*müzik sınıfının olmaması*”, şeklinde ifade etmişlerdir.

Ayrıca araştırmadaki okullarda özel bir mzık sınıfı olmadığı, derslerin diğer dersler gibi normal bir sınıfta yapıldığı saptanmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. TARTIŞMA SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmaya katılan örneklem grubundan elde edilen bulguların istatistiksel çözümlenmelerin sonuçları sıralanmıştır. Ortaya çıkan sonuçlar karşılaştırılarak tartışılmış, konuyla ilgili görüşler öneriler kısmında sunulmuştur.

5.1. Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın sonuçları incelendiğinde, Ağrı'nın Patnos ilçesindeki Atatürk Ortaokulu, Cengiz Topel Ortaokulu ve Patnos Yatılı Bölge Ortaokulunda öğrenim gören ilköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumlarının olumlu yönde olduğu görülmektedir. “Tutumlar konusunda yapılan araştırmalar tutumların erken, yaşlarda edinildiğini göstermekte, erken yaşlarda edinilen tutumlar o konuda çok önemli deneyimler ya da yaşantılar olmadıkça, kolay kolay değişmemektedir. Tutumların oluşması ya da geliştirilmesi açısından 12- 30 yaş arası önemli bir zaman dilimi olarak kabul edilmektedir” (Kocabaş,1997).

Araştırmaya katılan ilköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumlarının cinsiyet değişkinine göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Yapılan bazı araştırmalarda (Browman, 1976; Atalay, 1998; Philips, 2003; Güven, 2017; Nacakcı, 2006; Öztopalan, 2007; Kaya, 2010; İnceel, 2011; Uluocak ve Tufan, 2011; Babacan , Babacan ve Pirgon, 2011; Saruhan ve Deniz, 2011; Özmenteş, 2012; Afacan ve Özgür, 2016; Aslantaş, 2016; Kocabaş, 2017) cinsiyet değişkinin müzik dersiyle ilişkisinin anlamlı olduğunu gösterirken, bazı araştırmalar ise (Yoder-White 1993, Koca 2013, Umuzdaş ve Umuzdaş 2015) cinsiyet değişkeniyle müzik dersine yönelik tutumların arasında anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

İlgili araştırmalarda cinsiyetler arasındaki farklılıklar incelendiğinde genelinde kız öğrencilerin müzik dersine ilişkin tutumlarının erkek öğrencilere göre daha yüksek çıktığı görülmüştür. Bu çalışmada ise kız ve erkek öğrencilerin müzik tutumları aynı seviyelerde görülmektedir. Bu durumun seçilen örneklem ve bulunduğu bölge ile ilgisinin olabileceği düşünülmektedir. Türkiye’de eğitime

erişimde bölgeler arasında dengesizlikler olduğu gibi cinsler arasında da önemli farklar bulunmaktadır. Cinsiyete bağlı eşitsizlikler, kırsal yörelerde kent merkezlerine oranla daha açık biçimde görülmektedir. UNICEF'in (2003) araştırmasına göre kız çocuklarının okutulmamasında; gelenek ve dini inançlar, kalıplaşmış cinsiyet rolleri, kadının düşük statüsü, erken evlilikler, eğitimin toplumda kabul edilen rollerle çelişkili görülmesi gibi nedenlerdir. Tunç'a göre (2009) kız çocukların okula gitmemesindeki ilk neden ailelerin eğitime ilgisiz olmaları ve maddi imkansızlıklar, töreler, kültürel yanlışlıklar, ev içerisindeki işlerde anneye yardım etmek, karma eğitim, önyargılardır.

İlhan, (1994) "Van'da Kadın Sorunları ve Bu sorunların Eğitim Açısından İncelenmesi" isimli çalışmasında; kadınların sorunları kadın bakış açısıyla belirlenmiş ve önemli sorunların eğitim seviyesi ile ilişkisi araştırılmıştır. Türkiye'de ilköğretimden sonra kız çocuklarının orta ve yüksek öğretime devam etmeleri pek çok problemi beraberinde getirdiği düşünülmektedir. Kızların aleyhine gelişen eğitim seviyesi farklılığı aileler tarafından en fazla ekonomik yetersizliğe ve ahlaki kurallara bağlı olarak gösterilmiştir.

Kız öğrencilerin müzik derslerinin ileriki eğitim yaşamlarındaki alacağı rol konusundaki belirsizlik, bu derse ilişkin tutumlarını etkileyebileceği söylenebilir.

Araştırmada ilköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumları aile gelir düzeyi değişkeni ile arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı saptanmıştır. Yapılan araştırmalarda (Nacakcı, 2006, İnceel, 2011) aile gelir düzeyi ve müzik dersine yönelik tutumlar arasında bir anlamlılık olmadığı yönündedir. Öte yandan Babacan, Babacan ve Pirgon'nun (2001) çalışmasında aralarında anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır. Bu çalışmada aile gelir düzeyi ile tutum arasında anlamlı bir farkın olmaması; yine seçilen örneklem ile ilgili olabileceği söylenebilir. Gelir dağılımı bu çalışmada diğer ilgili çalışmalarda olduğu gibi farklılık göstermemektedir. Tunç (2009) çalışmasında Van'da yaşayan ailelerin ekonomik durum incelendiğinde, ailelerin ekonomik bakımdan çok yetersiz durumda oldukları anlaşılmaktadır. Bu çalışmada da ailelerin gelir dağılımı incelendiğinde orta ve düşük seviyede olduğu görülmektedir. Gelir seviyesinin bu örneklemde benzeşik olması

çocukların müzik dersi tutumları ile ilişkilendirildiğinde bir fark çıkmamasına neden olduğu söylenebilir.

Araştırma sonuçlarına göre, örneklemdaki ilköğretim 6. Sınıf öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumlarının aile eğitim düzeyi değişkenine bakıldığı zaman aralarında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Erkeklerin okuma yazma oranı %82.7 iken bu oran kadınlarda %52.3'tür. Halbuki Türkiye genelinde okuryazarlık oranı kadınlarda %80.6, erkeklerde ise %93.9'dur. Bu verilerde özellikle kadınların okur yazarlık oranı açısından ülke ortalamasının bir hayli altında olduğunu göstermektedir.

Aralarında anlamlı bir farklılığın olmadığı diğer çalışmalar, Nacakcı 2006, Öztopalan (2007), Güven (2017), Uluocak ve Tufan (2011), Özmenteş (2012), dir. Aralarında anlamlı bir farklılığın bulunduğu çalışmalar ise, Babacan, Babacan ve Pirgon (2011), Koca (2013) dir. Ayrıca Umuzdaş ve Umuzdaşın (2015) araştırmalarında anne eğitim durumu anlamlı çıkarken baba eğitim durumu değişkeninde bir fark çıkmamıştır.

Araştırmaya katılan ilköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumlarının aile içi müzik davranışları değişkeni ile arasında anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır. Afacan ve Özgürün (2016) çalışmasında aile içi müziğe olan ilgi ile müzik dersi tutumları arasında anlamlı bir ilişki bir bulunmuştur. Aile içindeki en yüksek müziksel davranışa verilen cevap televizyondan müzik dinlenmesidir. "Bireyler yaşamlarında sık karşılaştıkları uyarılar üzerine daha kesin tutumlar geliştirir" (Saruhan, 2008). Bireylerin konser etkinliği yerine kitle iletişim araçlarından müziği dinlemeleri daha yaygın, ulaşılabilir, maliyetsiz ve kolaydır. Aile içi müzik davranışlarında müzik ve sanatın yeri ve önceliği geri kaldığı düşünülmektedir. Bölgedeki halkın geçim sıkıntıları, ülke gündemi, müziksel etkinliklerin yetersiz olması aile içindeki müziksel davranışları etkilediği düşünülmektedir.

Araştırmadaki ilköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumları ile müzik tercihleri değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı

saptanmıştır. Öte yandan Saruhan 2008'deki araştırmasında müzik dersine yönelik tutumlar ile müzik tercihleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Müzik tercihlerinde en çok tercih edilen türün popüler müzik olduğu görülmüştür. Popüler müziğin daha çok tercih edilmesinin nedenleri olarak kitle iletişim araçlarının sağladığı ulaşım kolaylığı ve aile içi müzik davranışlarında en çok televizyondan müzik dinlenilmesi olduğu düşünülmektedir. Öte yandan ders kitaplarında yer alan müzik türleri daha çok yerel, kültürümüzün parçası olan, çok sesli ve nitelikli türdeki eserlerdir. Bu türlerin tercih edilmesi oranı popüler müziğe göre daha azdır. Öğrencilerin popüler müziği daha çok tercih etmesine bağlı olarak bu türü temsil eden sanatçıları, yorumcuları rol model almaları daha olasıdır. Bu konularda müzik öğretmenlerinin öğrencileri nitelikli müzik tercihleri için ve örnek sanatçıların rol model alınmasında rehberlik etmesi ve daha aktif olarak çalışmaları düşünülmektedir.

Araştırmadaki öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumları ile ders araç gereçlerini getirme durumları değişkenlerine bakıldığında, kitap ve çalgı getiren öğrencilerin kitap ve çalgılarını getirmeyen öğrenciler arasında müzik dersi tutumları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Kitap ve çalgı getiren öğrencilerin getirmeyen öğrencilere göre müzik dersine yönelik tutumlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Müzik dersine defter getirme değişkeninde ise bir farklılık olmadığı saptanmıştır. Genel müzik eğitiminde, müzik derslerinin işlevine uygun bir şekilde yürütülebilmesi ve işlenmesi açısından derste kullanılan ders araç gereçlerinin varlığı, işlevi ve yeterliliği son derece önemli bir yer tutmakta, müzik dersinin önemini artırmaktadır.

Yalın (2002)'a göre; araç- gereçler, öğrenme işlemine katılan duyu organı sayısını artırarak daha fazla ve kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesine yardımcı olmaktadır (Akt. Kılıç, 2009). Kılıç'ın (2009) çalışmasında “Öğrencilerin derse getirmekle sorumlu oldukları kitap, defter, çalgı (blok flüt, melodika) gibi araç gereçleri düzenli olarak getirmemeleri dersi verimli işlemek açısından olumsuz bir durum yaratmakta” olduğu ifade edilmektedir.

Öğrencilerin derse araç ve gereçlerini tam olarak getirmesi derse karşı sorumluluğunun bir parçası olduğu düşünülmektedir. Öğrenci derse araç gereçlerini getirmediğinde zamanı kısıtlı olan müzik dersinin verimsiz işlenmesine, eğitim ve öğretimin aksamasına neden olduğu düşünülmektedir. Müzik dersine karşı tutumları olumlu olan öğrenciler, ders öncesi araç gereçlerini eksiksiz hazırlayıp, çalışarak derse gelmektedirler. Öte yandan müzik dersine tutumları daha olumsuz olan öğrenciler çeşitli bahaneler, mazeretler sunarak ders araç gereçlerini tam olarak getirmeyip, müzik dersinde pasif oldukları düşünülmektedir.

Araştırmadaki okullarda özel bir müzik sınıfı olmadığı, derslerin diğer dersler gibi normal bir sınıfta yapıldığı saptanmıştır. Tarman (2006); Genel müzik eğitiminin, herkes için gerekli, zorunlu, sürekli ve kesintisiz olması nedeni ile ilköğretim okullarında müzik dersliklerinin olmaması müzik derslerinin uygulanmasındaki en önemli sorunların başında gelmektedir diyerek okullardaki özel müzik dersliklerine önemini açıklamıştır. Müzik sınıfının dersle ilgili görsellerle, çeşitli müzik aleti ve malzemeleriyle donatılması ve bunlara ulaşılabilir olması, öğrencinin derse karşı ilgi, dikkat ve konsantrasyonunu artıracığı düşünülmektedir.

Ayrıca araştırmaya katılan ilköğretim 6. Sınıf öğrencilerine sorulan müzik dersinde en çok hoşlarına giden durumların şarkı söylemek, çalgı çalmak, müzik dinlemek, öğretmenlerinin çalgı çalıp şarkı söylemesi olduğu görülmüştür. Öğrencilerin, müzik eğitimi programında belirlenen, kendilerini müzik yoluyla ifade etme, sanatsal ve müziksel yönlerini geliştirme durumlarından hoşlandıkları yorumu yapılmaktadır.

Öğrencilerin müzik dersinde canlarını sıkan durumların ise dersin boş geçmesi, ders sırasında çok fazla ses olması, öğrencilerin konuşmaları, öğretmenlerinin çalgı çalmayıp şarkı söylememesi, öğrencilerin ders içi durumlarına göre öğretmenin ekşi vermesi, öğretmenin sesi güzel olanlarla ilgilenmesi, müzik sınıfının olmayışı, notaları ezberlemek, öğrenmek ve yazı yazmaları şeklinde olduğu görülmüştür. Öğrencilerin müzik dersine kendilerinin ve ders öğretmenlerinin daha aktif olarak derse katılmalarından zevk aldıklarını, müziğin bilişsel boyutundan fazla zevk almadıkları söylenebilir.

5.2. Öneriler

Bu bölümde araştırma sonuçlarından yola çıkılarak bazı öneriler geliştirilmiştir. Bunlar;

- Ders araç gereçlerinin kullanımı birçok sınıfta öğretmen ya da veliler tarafından göz ardı ediliyor. Öğrenciler ya da veliler müzik defteri almak yerine diğer ders defterlerini kullanıyor. Bu konuda ders öğretmenlerinin müzik defterinin farklılığına, gerekliliğine dikkat çekerek defter kontrolü yapılabilir. Bu konularda ders öğretmenleri ders araç gereçleri için bir yoklama fişi tutabilir. Bunun sonucunda öğrencileri ödüllendirebilir, derse araç gereçlerini tam getirmeleri konusunda teşvik edici çalışmalar yapabilir.

- Öğrencilerin müzik derslerini normal bir sınıf ortamı yerine özel bir müzik sınıfında öğrenim görmeleri önerilmektedir. Öğrencilerin derse karşı ilgi ve dikkatlerinin daha yüksek düzeye çıkacağı düşünülmektedir.

- Müzik öğretmenlerinin ders işlerken çalgılarını kullanmaları önerilmektedir. Öğrencilerin müzik öğretmenin davranışlarını rol ve model aldığı düşünülerek müziksel davranışlara daha çok önem verilmelidir.

- Müzik derslerinde blok flüt ve melodika haricinde diğer çalgılara da yer verilmesi önerilmektedir.

- Bölgedeki sanat ortamının istenilen seviyede olmamasından dolayı, ders öğretmenlerinin, okul idaresinin müzikal ortamları yaratması önerilmektedir. Konser, müzik kayıtları izletilmesi, öğrencilerin müziksel aktivitelerine daha çok önem ve fırsat verilmesi önerilmektedir.

- Ailelerin de müzik ve sanat konusunda bilinçlenmesi için çeşitli etkinlikler, sunumlar düzenlenmesi önerilmektedir. Müziksel çalışmalar, etkinlikler okul veya protokol düzeyinde kalmayıp halka da yönelik olmalıdır.

- Birçok okulda özel bir müzik sınıfı olmadığı bilinmektedir. Buna alternatif olarak okul içinde ve sınıf içindeki panolar müziksel görsellerle düzenlenerek öğrencilerde müziksel bir farkındalık, seçicilik oluşturulması sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Afacan, Ş. , Özgür, Ü. (2016). 6 ve 7. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Uluslararası Hakemli Müzik Araştırmaları Dergisi*, Mayıs – Haziran – Temmuz – Ağustos 2016 Sayı: 07 İlkbahar Yaz Dönemi.
- Akgün, G. (2006). Müzik Öğretmenlerinin Lisans Eğitimlerinden ve Çalışma Ortamlarından Kaynaklanan Sorunları, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14 (2): 647–652.
- Albuz, A. , Demirci, B. (2018). 2006 İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı ile 2018 İlkokul ve Ortaokul Müzik Dersi Öğretim Programının Karşılaştırılmalı Kuramsal Çerçeve Analizi. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 41, 86-95.
- Aslantaş, H. (2016). Yatılı Bölge Ortaokulu Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37: 154-165.
- Atalay, E. (1998). *Temel Eğitim II. Kademe Öğrencilerinin Müziğe İlişkin Tutumlarının Ölçülmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Babacan, E. , Babacan, M.D. ve Pirgon,Y. (2011). İlköğretim 2. Kademe Öğrencilerinin Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32: 325-336.
- Baysal, A. C.(1981). Sosyal Psikolojide Tutumlar. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Davranış Bilimleri Kürsüsü*, 10, 1, 121- 138.
- Brown, Mary J. (1986). Student Attitude Towards Instrumental Music Education During the First Year of Instruction, Doctoral Dissertation. The Graduate School of The Ohio State University.

- Bulut, D. (2008). İlköğretim II. Kademe Müzik Öğretmenlerinin Geleneksel Müziklerimizin Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar. *Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt:32, No:1.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Çilden, Ş. (2001) Müzik, Çocuk Gelişimi ve Öğrenme. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 21, Sayı 1, 1-8.
- Çolak, N. (2009). *Eğitim Coğrafyası Bakımından Doğu Anadolu Bölgesi İllerinde Okullaşma Oranları (1980-2000)*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Ana Bilim Dalı, Elazığ.
- Çukadar, H. (2016). Müzik ve Müzik Eğitimi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 25, Sayı 1, Sayfa 217-230.
- Demirel, Ö. (1997). *Eğitimde Program Geliştirme Kuramdan Uygulamaya*. Ankara: Pegem Akademi.
- Devlet İstatistik Enstitüsü (2000). Genel Nüfus Sayımı Nüfusun Sosyal ve Ekonomik Nitelikleri Ağrı, DİE, Ankara.
- Ertürk, S. (1991). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Yelkentas Yayınları.
- Gömlüksiz, M. ve Kan A. (2012). Eğitimde Duyuşsal Boyut Ve Duyuşsal Öğrenme. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 7/1 Winter 2012, p.1159-1177.
- Güven, E. (2017). *12-14 Yaş Grubu Çocukların Müziğe İlişkin Tutumları İle Sosyal Beceri Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Ve Sahne Sanatları Anabilim Dalı Müzik Bilimleri Yüksek Lisans Programı, Ankara.

- İlhan, A. (1994). *Van'da Kadın Sorunları ve Bu Sorunların Eğitim Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- İnceel, S. (2011). *İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları ile Türkçe ve Müzik Dersleri Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, İstanbul.
- İnceoglu, M. (2000). *Tutum Algı İletişim*. Ankara: İmaj Yayınevi.
- Kabataş, M. (2017) Müzik Dersine Karşı Tutumların Hayatla İlişkilendirebilmedeki Rolü. *Ulakbilge Dergisi* 5. 12 (2017): 837-864.
- Karasar, N. (2008) *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar- İlkeler- Teknikler*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kaya, A. (2010). *İlköğretim 8. Sınıf Düzeyindeki Öğrencilerin Müzik Dersine İlişkin Görüşlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Bursa.
- Kaya, F. , Çınar, O. Ve Çimen, A. (2006). Ağrı İlinin Sosyo-Ekonomik Yapısı Ve Yaşam Memnuniyeti Araştırması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 8, Sayı 2, Sf49-68.
- Kılıç, I. (2009). İlköğretim Birinci Kademe Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt. 10, Sayı. 1, sf. 123-137*.
- Koca, Ş. (2013). Ortaöğretim Öğrencilerinin Müzik Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 22, Sayı 2, 2013, Sayfa 209-222.
- Kocaarslan, B. (2009) *Genel Müzik Eğitimi Alan İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutum, Müzikal Özgüven Ve Motivasyon Düzeylerinin*

Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, İstanbul.

Kocabaş, A. (1997). Temel Eğitim II. Kademe Öğrencileri İçin Müziğe İlişkin Tutum Ölçeğinin Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13: 141-145.

Küçükahmet, L. (1999). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. İstanbul: Alkim Yayınevi.

McMillan, J.H. ve Schumacher, S. (2006). *Research in Education: Evidence Based Inquiry* (6th Ed.). Boston: Pearson.

Nacakcı, Z. (2006) İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları. *Uluslararası Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi*. 26- 28 Nisan 2006, Pamukkale Üniv. Eğt. Fak. Denizli.

Nacakcı, Z. Ve Dalkıran, E. (2011). Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Bireysel Çalgı Sınavına Yönelik Kaygıları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* yıl:3 sayı 5 s. 46-56.

Oğuzkan, A. R. (1981). *Eğitim Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayını.

Otacıoğlu, S. (2007) İlköğretim 5.6.7. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21: 134-139.

Özçelik, D.A. (1992). *Test Hazırlama Kılavuzu*. Ankara: ÖSYM Yayınları.

Özevin Tokinan, B. (2013). Kenny Müzik Performans Kaygısı Envanterini Türkçe'ye Uyarlama Çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)* Cilt 14, Sayı 1, Nisan, Sayfa 53-65.

Özgül İ. (2009). Türkiye'de İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programının Çözümlemesi. *Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi*, cilt 2, sf. 609-925.

- Özmenteş, G. (2006). Müzik Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. *İlköğretim online*,5(1), 23-29,2006. <http://ilkogretim-online.org.tr>
- Özmenteş, G. (2012). İlköğretim Öğrencilerinin Evdeki Müziksel Ortamları, Müzik Dersine Yönelik Tutumları ve Kişisel Değişkenleri Arasındaki İlişkiler. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, Cilt 37, Sayı 163.
- Özmenteş, G. (2014). Mesleki Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Müzik Öz yeterlikleri, Benlik Saygıları ve Bireysel Özellikleri Arasındaki İlişkiler. *Eğitim ve Bilim*, Cilt 39, Sayı 171.
- Öztopalan, E. (2007). *İlköğretim Düzeyindeki Özel Okullar ve Devlet Okullarının 6, 7 Ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları Ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişki*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Programı, İzmir.
- Öztürt, Ö. , Kalyoncu, N. (2014). İlköğretim 6. Sınıf Müzik Dersi İçin Bir Tutum Ölçeği Geliştirme Denemesi. *International journal of social science* 25-I, 235-248, summer J.
- Piji Küçük, D. (2010). Müzik Öğretmeni Adaylarının Sınav Kaygısı, Benlik Saygısı Ve Çalgı Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Ahi Evren Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3), 37-50.
- Saruhan, Ş. (2008). *Temel Eğitim II. Kademe Öğrencilerinin Müzik Dersine Karşı Tutumları*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, İstanbul.
- Saruhan, Ş. Ve Deniz, J. (2011). Temel eğitim II. Kademe öğrencilerinin müzik dersine karşı tutumları. *İlköğretim Online*, 10(2), 695-702, 2011. [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr>
- Say, A. (2007). *Müzik Ansiklopedisi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

- Sazak, N. (2008). Müziksel Algılamının Temel Boyutları. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. Cilt:5 Sayı:1
- Şeker, S. (2016) Müzik Eğitimi Bölümü Öğretmen Adaylarının Akademik Güdülenme Ve Akademik Öz-Yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (3), 1465-1484.
- Tanyeli, D. (2007). *İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Müzik Derslerinde Karşılaştıkları Sorunlar ve Nedenlerine İlişkin Görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tarman, S. (2006). *Müzik Eğitiminin Temelleri*. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.
- Tunç, Aİ. (2009). Kız Çocuklarının Okula Gitmeme Nedenleri Van İli Örneği. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*. Cilt:V1, Sayı: I, 237-269.
- Uçan, A. (2005). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum*. Ankara: Evrensel Müzikeyi.
- Uçan, A. (2006) Müzik Öğretmenliği Yeterlikleri. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, 26-28 Nisan 2006, Pamukkale Üniv. Eğt. Fak. Denizli.
- Uluocak, S. Tufan, E. (2011). İlköğretim Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(3): 991-1002.
- Umuzdaş, S. (2012) İlköğretim Müzik Dersine İlişkin Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, online,9(2):1510-1523.
- Umuzdaş, M.S. ve Umuzdaş, S. (2015). 8. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, Ekim 2015 273.
- UNİCEF. (2004). <http://www.unicef.org.tr/>

Variş, Y. ve Cesur A. (2012). Ortaöğretim Müzik Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Dergipark.gov.tr e-Journal of New World Sciences Academy*, Volume: 7, Number: 4, Article Number: D0107D.

Yazıcı, T. (2012). İlköğretim Müzik Dersinin Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunların, Öğretmen Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi (Trabzon İli Örneği). *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 21, Sayı 1, 2012, Sayfa 185-200.

Wanjala, Henry N., (2011). The relationship between attitudes towards music and achievement. *International Journal of Current Research*, 3 (8): 140-145.

EKLER

EK 1

İLKÖĞRETİM 6.SINIF MÜZİK DERSİ TUTUM ÖLÇEĞİ

Sevgili Öğrencilerim, bu araştırma sizlerin müzik dersine ilişkin tutumunuzu değerlendirecektir. Aşağıda verilen sorular bu tutumu ölçmeğe yönelik hazırlanmıştır. Sorulara doğru bir şekilde cevap vermeniz önemlidir. Verdiğiniz cevaplar başkasıyla paylaşılmayacak, gizli kalacaktır. Araştırmaya verdiğiniz katkıdan dolayı teşekkür ederiz.

Müzik Öğretmeni – Araştırmacı MELİKE AYHAN

- 1) Cinsiyetiniz: Kadın () Erkek ()
- 2) Okuduğunuz Okulun Adı :
- 3) Annenizin eğitim durumu nedir? İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite ()
Lisans Üstü ()
- 4) Babanızın eğitim durumu nedir? İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite ()
Lisans Üstü ()
- 5) Ailenizin gelir düzeyi nedir? 100-1500 TL () 1500-3000 TL () 3000 TL üzeri ()
- 6) En çok sevdiğiniz müzik türü aşağıdakilerden hangisidir ?
- Türk Halk Müziği () Klasik Türk Müziği () Türkçe Popüler Müzik ()
Yabancı Popüler Müzik () Arabesk () Hip-hop & rap () Diğer.....
- 7) Aile yaşantınızda, aşağıda verilen davranışlardan hangileri yapılır, uygun olanları işaretleyiniz :
- Radyoda müzik dinlenir () TV’de müzik kanalları izlenir () İnternet ortamında müzik dinlenir ()
Evde bir enstrüman çalınır () Evde şarkı söylenir () Bir konsere gitmek için plan yapılır ()
Müzikle ilgili sohbetler yapılır () Arabada müzik dinlenir () CD veya bir kayıt için harcama yapılır ()
- 8) Müzik dersini nerede yaparsınız?
Diğer dersler gibi normal sınıfımızda () Özel bir müzik sınıfında ()
- 9) Müzik dersine defterinizi getirme durumunuz nedir?
Her zaman getiririm () Bazen getiririm () Hiç getirmem ()
- 10) Müzik dersine çalgınızı getirme durumunuz nedir?
Her zaman getiririm () Bazen getiririm () Hiç getirmem ()
- 11) Müzik dersine kitabınızı getirme durumunuz nedir?
Her zaman getiririm () Bazen getiririm () Hiç getirmem ()
- 12) Müzik dersinde en çok hoşunuza giden durumlar nedir ? Yazınız.
- -

13) Müzik dersinde en çok canınızı sıkan durumlar nedir? Yazınız.

-
-

14) Aşağıdaki ifadeleri dikkatle okuduktan sonra yanda verilen; Tamamen Katılıyorum - Katılıyorum - Az Katılıyorum - Katılmıyorum - Hiç Katılmıyorum kutucuklarından bir tanesini X ile işaretleyiniz.

		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Az Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1	Müzik dersi benim için eğlencelidir					
2	Müzik dersi önemli gördüğüm derslerdendir.					
3	Müzik dersinde sıkılırım.					
4	Müziğin ders olarak okutulması bence gerekli değildir.					
5	Müzik dersinin boş geçmesi beni sevindirir.					
6	Müzik dersi kaldırılrsa mutlu olurum.					
7	Müzik dersi ilgi duyduğum derslerin en sonunda yer alır.					
8	Müzik dersi beni korkutur.					
9	Müzik dersinde yapılan etkinlikler hoşuma gitmez.					
10	Müzik dersinin olduğu günlerde kendimi gergin hissederim					
11	Müzik dersi sevdiğim derslerden değildir.					
12	Müzik dersini severim.					
13	Müzik dersi en çok ilgi duyduğum dersler arasındadır.					
14	Müzik dersinin saatlerinin artırılmasını isterim.					
15	Müzik dersinde yapılan tüm etkinliklerden hoşlanırım.					
16	Müzik dersi ile ilgili etkinliklerin beni dinlendirdiğini hissederim					
17	Müzik dersinin olduğu günlerde kendimi rahat hissederim.					
18	Müzik dersinin boş geçmesini istemem.					
19	Müzik dersinde işlenen konulardan zevk alırım.					
20	Müzik dersinde yapılan etkinliklere sıkılmadan katılırım.					
21	Müzik dersi ödevlerimi severek yaparım.					
22	Müzik dersinin olduğu günü sabırsızlıkla beklerim.					
23	Müzik dersine çok sevdiğim için çalışırım.					
24	Müzik dersinin olduğu günün gelmesini hiç istemem					
25	Müzik dersine sadece sınıf geçmek için çalışırım.					

EK 2

Araştırma İzin Dilekçe Formu

Öğrencinin	Adı Soyadı: Melike AYHAN	
	Numarası: 148309021005	
	T.C. Kimlik Numarası: 68617235222	
	Ana Bilim / Bilim Dalı Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı	
	Programı	Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
Öğrenciye ulaşılabilecek Telefon Numaraları ve Açık Adresi	Adnan Doğu Cad. esentepe mah. Emlak konutları 2.kısım lale apt. kat:6 daire:26 Çorlu/TEKİRDAĞ 05379738718	

Tezin Konusu:
İLKÖĞRETİM 6. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN MÜZİK DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARI
(AĞRI – PATNOS ÖRNEĞİ)

Araştırma'nın Konusu:

Eğitim araştırmalarında sıklıkla ölçülmeye çalışılan değişkenlerden biri de tutumdur. Tutum, "belirli nesne, durum, kurum, kavram ya da diğer insanlara karşı öğrenilmiş, olumlu ya da olumsuz tepkide bulunma eğilimi" (Tezbaşaran, 2008, s.1) olarak tanımlanmıştır. "Tutum" kavramı psikoloji ve sosyolojiyi birleştiren disiplinler arası bir kavramdır. Tutum bireylerin davranışlarını yönlendirici bir güce sahiptir. Konuya bu açıdan bakıldığında, tutum dinamiğinin (oluşma ve değişme olgusu) incelenmesi önemlidir. Tutumların inceleyerek tutumların işleyiş şekli ortaya çıkarılabilecek ve davranışların önceden tahmini olanağı doğacaktır. Diğer yandan tutum değişimi süreçleri öğrenilerek bireylerin davranışları, tutumlarının etkilenmesi yolu ile denetim altına alınabilecektir. Bunun günümüzde özellikle eğitim sürecindeki bireylerin davranışlarını yönetebilme durumları için önemlidir.

Öğrencilerin tutumları, çeşitli ifade ve davranışları gözlemlenerek tahmin edilebilir de; tutumların sistematik ölçümlerle saptanması, öğrencilerin eğilimleri hakkında güvenilir bilgi edinmeyi sağlar. Öğretmenlerin, gerek kendi derslerine gerekse sosyal yaşamdaki diğer olgulara yönelik öğrenci tutumlarının ne olduğunu, nasıl ölçüleceğini bilmelerinin, eğitimin niteliğini artırmada önemli bir etken olabileceğini söyleyen Duatepe ve Çilesiz (1999); öğrencilerin belli derslere yönelik tutumlarını ölçmek üzere yapılan çalışmaların günümüzde büyük önem kazandığını vurgulamaktadır (Kalyoncu ve Öztürk, 2014). Ülgen (1997); öğrencinin geliştirdiği tutumun, öğretmeni iki yönüyle ilgilendirdiğini vurgulamaktadır. Bunlardan birincisi, öğrencilerin derste derse yönelik olumlu tutum geliştirmelerini sağlama, ikincisi ise olumsuz tutumların olumlu yönde değiştirilmesidir. Öğretmenlerin genel amacı bilişsel alanı temel alan hedeflere ulaşmaktır.

Müzik eğitimi, eğitim bilimlerinin bir dalı olarak kendine özel kuramsal temelleri ve uygulamaları vardır. Müzik eğitimi bir dil, sanat ve bilim dalı olarak üç açıdan ele alınıp insan yaşamındaki değeri oldukça yüksektir. Birçok eğitimci müziğin toplumsal ve psikolojik açıdan bireylerin yaşamında etkili olduğunu, estetik ve kültürel zenginlikleri koruma ve aktarmada önemli bir araç olduğunu belirtmektedir. Eski Yunanda müzik zevkleri ve ruhları terbiye eden önemli bir araç olarak nitelendirilmiştir (Say, 2007). Aynı zamanda öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, devinışsel ve sezışsel yönlerini geliştirmesi müzik eğitiminin okullardaki önemini daha da artırmaktadır. Bu olguların etkili bir şekilde sürdürülmesinde öğrencilerin müzik ve müzik dersine olan tutumları oldukça önemli ve göz önünde bulundurulması gereken bir durumdur. Türkiye'de ilköğretim öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları konusunda farklı zamanlarda birçok çalışmanın yapıldığı görülmüştür. Bu anlamda müzik eğitiminde tutum ile ilgili gerçekleştirilen çalışma sonuçlarının ilköğretim müzik dersindeki kaliteyi yükseltmek için önemli olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte Doğu Anadolu Bölgesindeki ilköğretim öğrencilerinin müzik dersi tutumlarına ilişkin bir çalışma yapılmaması bu araştırmayı önemli kılmaktadır. Bu araştırmanın problem cümlesi, ilköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları nedir olarak belirlenmiştir.

Araştırma'nın yapılacağı Kurum veya Kişiler:

Ağrı ili Patnos İlçesi Cengiz Topel Ortaokulu, 6. Sınıf öğrencileri.

Ağrı ili Patnos İlçesi Atatürk Ortaokulu, 6. Sınıf öğrencileri.

Ağrı ili Patnos İlçesi Yalçinkaya Yatılı Bölge Ortaokulu, 6. Sınıf öğrencileri.

Tez Danışmanı
Adı Soyadı İmzası

Uygundur.
Ana Bilim dalı Başkanı
Adı Soyadı İmzası

EKLER

- 1 adet ayse.meb.gov.tr adresinden alınan müracaat evrakları
 - 1 Adet Tez Önerisi
 - 1 adet çalışmada kullanılacak Materyal (Anket v.s.)
 - 1 adet okulların il, ilçe isim listesi
-

EK 3**Kolmogorov- Smirnov Testi Cinsiyet Değişkeni Sonuçları**

Cinsiyet	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Kadın	,136	76	,001	,937	76	,001
Erkek	,086	99	,066	,939	99	,000

Kolmogorov- Smirnov Testi Aile Gelir Değişkeni Sonuçları

Aile gelir	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
100-1500	,082	62	,200	,932	62	,002
1500-3000	,121	78	,007	,937	78	,001
3000-	,133	35	,118	,936	35	,043

Kolmogorov- Smirnov Testi Anne Eğitim Değişkeni Sonuçları

Anne eğitim	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
İlkokul	,091	121	,016	,943	121	,000
Ortaokul	,112	44	,200	,937	44	,018
Lise	,288	8	,049	,824	8	,051
Üniversite	,260	2				

Kolmogorov- Smirnov Testi Baba Eğitim Değişkeni Sonuçları

Baba eğitim	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
İlkokul	,089	63	,200	,934	63	,002
Ortaokul	,111	62	,054	,952	62	,016
Lise	,117	36	,200	,935	36	,036
Üniversite	,233	14	,038	,815	14	,008

Kolmogorov- Smirnov Testi Aile İçi Müzik Davranışları Değişkeni Sonuçları

Aile içi müzik davranışları	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Radyoda müzik dinlenir	,213	10	,200	,908	10	,270
Tv de müzik dinlenir	,105	100	,009	,927	100	,000
İnternet ortamında müzik dinlenir	,140	41	,043	,906	41	,002
Evde çalgı çalınır	,260	2				
Evde şarkı söylenir	,161	12	,200	,939	12	,491
Müzikle ilgili sohbet yapılır	,260	2				
Arabada müzik dinlenir	,231	7	,200	,878	7	,219

Kolmogorov- Smirnov Testi Müzik Tercihleri Değişkeni Sonuçları

Müzik tercihleri	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
THM	,085	33	,200	,971	33	,515
TSM	,132	26	,200	,924	26	,054
Türkçe Pop	,122	71	,010	,904	71	,000
Yabancı Pop	,203	13	,148	,940	13	,456
Arabesk	,218	7	,200	,875	7	,207
HipHop-RAP	,115	24	,200	,941	24	,173

Kolmogorov- Smirnov Testi Defter Kullanma Değişkeni Sonuçları

Defter	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Her zaman	,106	146	,000	,930	146	,000
Bazen	,095	27	,200	,941	27	,126
Hiç	,260	2				,043

Kolmogorov-Smirnov Testi Kitap Kullanma Değişkeni Sonuçları

Kitap	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Her zaman	,111	145	,000	,919	145	,000
Bazen	,130	27	,200	,966	27	,492
Hiç	,253	3		,964	3	,637

Kolmogorov- Smirnov Testi Çalgı Kullanma Değişkeni Sonuçları

Çalgı	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Her zaman	,138	92	,000	,871	92	,000
Bazen	,082	42	,200	,973	42	,420
Hiç	,108	41	,200	,968	41	,295

EK 4

EK-2
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINA BAĞLI HER TUR OKUL ve KURUMLARDA
YAPILMASINA İZİN VERİLEN ARAŞTIRMA UYGULANMASINDA,
OLABİLECEK FİZİKİ ZARARLARI KARŞILAMA TAAHHÜDÜ

ARAŞTIRMA SAHİBİNİN	
Adı Soyadı	MELİKE AYHAN
Bağlı Bulunduğu Üniversite/Kurum	Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı
Araştırmanın Konusu	İLKÖĞRETİM 6. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN MÜZİK DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARI (AĞRI – PATNOS ÖRNEĞİ)
Uygulanacak Veri Toplama Araçları ve Sayısı	<p>Öztürk ve Kalyoncu'nun 2014 yılında "İlköğretim Altıncı Sınıf Müzik Dersi İçin Bir Tutum Ölçeği" uygulanacaktır.</p> <p>"Müzik Dersi Tutum Ölçeği" müzik eğitiminin çeşitli dalları/ branşları için geliştirilmiş olan tutum ölçeklerinden bazıları temel alınarak yapılandırılmıştır. Tutumun bilişsel, duygusal ve eylemsel düzeylerinde 30 olumlu ve 30 olumsuz ifadeden oluşan 60 maddelik taslak ölçeğin ilk hali oluşturulmuştur. Ölçek Likert tipi tekniği temel alınarak oluşturulmuştur. Taslak ölçek; kapsam geçerliği için iki program geliştirme uzmanı, bir ölçme değerlendirme uzmanı ve iki müzik öğretimi uzmanı tarafından değerlendirilmiştir. Uzmanlardan gelen dönütler doğrultusunda, ilk taslak 47 maddeye indirgenmiştir. Ölçeğin yapı geçerliği, faktör analizi ile test edilmiştir. Hesaplanan KMO uyum değeri 0.95'dir. Bu değer kritik değer olarak kabul 0.70'in üzerindedir. Aynı veriler için hesaplanan Bartlett Küresellik testi ise 0,001 düzeyinde manidardır. Ölçeğin korelasyon değeri $r=,53$ ile $r=,74$ arasında değişmektedir ve 0,01 düzeyinde anlamlıdır. Korelasyon değerine göre; ölçeğin geneliyle ölçülebilecek özellik ile her bir madde ile ölçülmeye çalışılan özelliğin aynı olduğu, dolayısıyla belirlenen 25 maddenin ölçekte yer alabilecek niteliğe sahip olduğu söylenebilir.</p> <p>Ölçek maddelerinin ayırt ediciliği ise, sıralamanın üst %27 ve alt %27'lik diliminde yer alan katılımcıların, her bir maddeye verdikleri cevapların ortalamalarını karşılaştırmak suretiyle yapılmıştır. Analiz sonucunda elde edilen t değerinin tamamı, 0,01 düzeyinde manidardır. Bu sonuç; tüm maddelerin, o madde ile ölçülmek istenen özelliğe sahip olanlarla olmayanları ayırt edici nitelikte olduğunu göstermesi bakımından önemlidir. Müzik Dersi Tutum Ölçeği'nin güvenilirliği için, testin geneline ilişkin olarak belirlenen maddelerin Cronbach Alpha iç tutarlık katsayılarına bakılmıştır. İç tutarlık katsayısı $r=0,95$'tir. Ölçekte kalan 25 maddenin iç tutarlık katsayısının, kabul edilebilir düzey olan $r=0,70$ değerinin üzerinde olmasına dayanarak; ölçeğin, yüksek düzeyde iç tutarlığa sahip olduğu söylenebilir.</p>

	Deneme uygulamasından elde edilen verilerin analizi sonucunda; tek faktörlü, Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı 0,95 olan 25 maddelik bir Müzik Dersi Tutum Ölçeği elde edilmiştir. Ölçek; tutumun bilişsel, duygusal ve eylemsel düzeylerinde 14 olumlu ve 11 olumsuz ifade içermektedir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 25, en yüksek puan ise 125'dir. Ölçek üzerinde yapılan analizler, ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir (Öztürk ve Kalyoncu, 2014).
Veri Toplama Araçlarının Uygulanacağı Sınıf vb. Yer	Ağrı ili Patnos İlçesi Cengiz Topel Ortaokulu, 6. Sınıf öğrencileri. Ağrı ili Patnos İlçesi Atatürk Ortaokulu, 6. Sınıf öğrencileri. Ağrı ili Patnos İlçesi Yalçinkaya Yatılı Bölge Ortaokulu, 6. Sınıf öğrencileri.
Uygulama Yapılan Yerin mevcut Durumu	
Uygulama Sonu Mevcut Durum	

Yukarıda yazılı araştırma uygulamasında meydana gelen fiziki zararı ilgili kuruma ödemeyi taahhüt ederim..... / / 20....

İMZA
ARAŞTIRMACININ ADI SOYADI
Melike AYHAN

EK 5

PATNOS İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
ARAŞTIRMANIN TESLİM VE UYGULANMASINA İLİŞKİN TAAHHÜTNAME

ARAŞTIRMA SAHİBİNİN	
ADI SOYADI	Melike AYHAN
BAĞLI BULUNDUĞU ÜNİVERSİTE/KURUM	Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı
ARAŞTIRMANIN KONUSU	<p>Eğitim araştırmalarında sıklıkla ölçülmeye çalışılan değişkenlerden biri de tutumdur. Tutum, "belirli nesne, durum, kurum, kavram ya da diğer insanlara karşı öğrenilmiş, olumlu ya da olumsuz tepkide bulunma eğilimi" (Tezbaşaran, 2008, s.1) olarak tanımlanmıştır. "Tutum" kavramı psikoloji ve sosyolojiyi birleştiren disiplinler arası bir kavramdır. Tutum bireylerin davranışlarını yönlendirici bir güce sahiptir. Konuya bu açıdan bakıldığında, tutum dinamiğinin (oluşma ve değişme olgusu) incelenmesi önemlidir. Tutumların inceleyerek tutumların işleyiş şekli ortaya çıkarılabilecek ve davranışların önceden tahmini olanağı doğacaktır. Diğer yandan tutum değişimi süreçleri öğrenilerek bireylerin davranışları, tutumlarının etkilenmesi yolu ile denetim altına alınabilecektir. Bunun günümüzde özellikle eğitim sürecindeki bireylerin davranışlarını yönetebilme durumları için önemlidir.</p> <p>Öğrencilerin tutumları, çeşitli ifade ve davranışları gözlemlenerek tahmin edilebilse de; tutumların sistematik ölçümlerle saptanması, öğrencilerin eğilimleri hakkında güvenilir bilgi edinmeyi sağlar. Öğretmenlerin, gerek kendi derslerine gerekse sosyal yaşamdaki diğer olgulara yönelik öğrenci tutumlarının ne olduğunu, nasıl ölçüleceğini bilmelerinin, eğitimin niteliğini artırmada önemli bir etken olabileceğini söyleyen Duatepe ve Çilesiz (1999); öğrencilerin belli derslere yönelik tutumlarını ölçmek üzere yapılan çalışmaların günümüzde büyük önem kazandığını vurgulamaktadır (Kalyoncu ve Öztürk, 2014). Ülgen (1997); öğrencinin geliştirdiği tutumun, öğretmeni iki yönüyle ilgilendirdiğini vurgulamaktadır. Bunlardan birincisi, öğrencilerin derste derse yönelik olumlu tutum geliştirmelerini sağlama, ikincisi ise olumsuz tutumların olumlu yönde değiştirilmesidir. Öğretmenlerin genel amacı bilişsel alanı temel alan hedeflere ulaşmaktır.</p> <p>Müzik eğitimi, eğitim bilimlerinin bir dalı olarak kendine özel kuramsal temelleri ve uygulamaları vardır. Müzik eğitimi bir dil, sanat ve bilim dalı olarak üç açıdan ele alınıp insan yaşamındaki değeri oldukça yüksektir. Birçok eğitimci müziğin toplumsal ve psikolojik açıdan bireylerin yaşamında etkili olduğunu, estetik ve kültürel zenginlikleri koruma ve aktarmada önemli bir araç olduğunu belirtmektedir. Eski Yunanda müzik zevkleri ve ruhları terbiye eden önemli bir araç olarak nitelendirmiştir (Say, 2007). Aynı zamanda öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, devinışsel ve sezışsel yönlerini geliştirmesi müzik eğitiminin okullardaki önemini daha da artırmaktadır. Bu olguların etkili bir şekilde sürdürülmesinde öğrencilerin müzik ve müzik dersine olan tutumları oldukça önemli ve göz önünde bulundurulması gereken bir durumdur. Türkiye'de ilköğretim öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları konusunda farklı zamanlarda birçok çalışmanın yapıldığı görülmüştür. Bu anlamda müzik eğitiminde tutum ile ilgili gerçekleştirilen çalışma sonuçlarının ilköğretim müzik dersindeki kaliteyi yükseltmek için önemli olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte Doğu Anadolu Bölgesindeki ilköğretim öğrencilerinin müzik dersi tutumlarına ilişkin bir çalışma yapılmaması bu araştırmayı önemli kılmaktadır. Bu araştırmanın problem cümlesi, ilköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları nedir olarak belirlenmiştir.</p>
ARAŞTIRMA BAŞLAMA TARİHİ	Aralık 2018

ARAŞTIRMA BİTİŞ TARİHİ	Haziran 2019
TESLİM EDİLECEK ARAŞTIRMA SONUÇ ÖRNEĞİNİN TÜRÜ VE SAYISI	YÜKSEK LİSANS TEZİ ve CD 1 ADET
ARAŞTIRMAYI TESLİM ALAN KURUM	Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü – Yüksek Öğretim Kurumu

Milli Eğitim Bakanlığı Arastırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik izinleri Genelgesi (2017/25) kapsamında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı her tur ve derecedeki okul ve kurumlarda gerçekleştireceğim araştırmamda/çalışmamda;

- 1- Yukarıda yazılı araştırmamda/çalışmanın sonucunu Patnos İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne araştırmamda/çalışmamın bitiş tarihinden itibaren 2 hafta içinde teslim edeceğimi,
- 2- Araştırma sırasında ilçe Milli Eğitim Müdürlüğünce mühürlenmiş veri toplama araçlarını kullanacağımı taahhüt ederim.

T.C. Kimlik Numarası: 68617235222
Adı ve Soyadı: Melike AYHAN

İmza:.....

Cep Tel No: 0(537)973 87 18

E-Posta: ...ayhnmelike@hotmail.com

Adres: Adnan Doğu Cad. Esentepe mah. Emlak konutları 2.kısım Lale Apt. kat:6 daire:26
Çorlu/TEKİRDAĞ

EK 6

Sayın Veli;

Çocuğunuzun katılacağı bu çalışma, “ilköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları (Ağrı- Patnos örneği)” adıyla, tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: İlköğretim 6. Sınıf öğrencilerinin müzik dersine yönelik tutumlarının incelenmesidir.

Araştırma Uygulaması: Anket şeklindedir.

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul yönetiminin de izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çocuğunuz çalışmaya katılıp katılmamakta özgürdür. Araştırma çocuğunuz için herhangi bir istenmeyen etki ya da risk taşımamaktadır. Çocuğunuzun katılımı **tamamen sizin isteğinize bağlıdır**, reddedebilir ya da herhangi bir aşamasında ayrılabilirsiniz. Araştırmaya katılmama veya araştırmadan ayrılma durumunda öğrencilerin akademik başarıları, okul ve öğretmenleriyle olan ilişkileri etkilemeyecektir.

Çalışmada öğrencilerden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir.

Uygulamalar, genel olarak kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden çocuğunuz kendisini rahatsız hissederse cevaplama işini yarıda bırakıp çıkmakta özgürdür. Bu durumda rahatsızlığın giderilmesi için gereken yardım sağlanacaktır. Çocuğunuz çalışmaya katıldıktan sonra istediği an vazgeçebilir. Böyle bir durumda veri toplama aracını uygulayan kişiye, çalışmayı tamamlamayacağını söylemesi yeterli olacaktır. Anket çalışmasına katılmamak ya da katıldıktan sonra vazgeçmek çocuğunuza hiçbir sorumluluk getirmeyecektir.

Onay vermeden önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Araştırmacı :Melike AYHAN

İletişim bilgileri :05379738718

Velisi bulunduğum sınıfı numaralı öğrencisi

.....

.....'in yukarıda açıklanan araştırmaya katılmasına izin veriyorum. (Lütfen formu imzaladıktan sonra çocuğunuzla okula geri gönderiniz*).

.../.../.....

EK 7

T.C.
AĞRI VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 68513552-100-E.23025883
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı
Çalışma İzni (Melike AYHAN)

30.11.2018

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

KONYA

İlgi : a) 23.11.2018 tarihli ve 48178250-300-E.17058 sayılı yazınız.
b) Valilik Makamının 29.11.2018 tarihli ve 68513552-100-E.23004795 sayılı oluru.

Üniversiteniz, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi tezli yüksek lisans öğrencisi Melike AYHAN'ın detayları ekte bulunan "**İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları**" konulu tez çalışmasını, ilimiz Patnos ilçesi Cengiz Topel Ortaokulu, Atatürk Ortaokulu ve Patnos Yatılı Bölge Ortaokulu 6. sınıf öğrencilerine uygulamasının uygun görüldüğü ile ilgili Valilik Makamından alınan ilgi (b) izin onayı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Neriman KARAKOÇ
Millî Eğitim Müdür V.

Eki : 1 Adet Onay.

GÜVENLİ ELEKTRONİK
İMZA ASLI İLE AYNIYDIR
30.11.2018

Adres: Kağızman Cad.04100 Merkez/AĞRI
Elektronik Ağ: temelegitim04@meb.gov.tr
e-posta: agri@meh.gov.tr

Bilgi için: Sibel YAMEN
Tel: 0 (472) 280 94 37
Faks: 0 (472) 280 94 50

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden ed56-3091-340b-8187-1d3f kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
AĞRI VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 68513552-100-E.23004795
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı
Çalışma İzni (Melike AYHAN)

29/11/2018

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektörlüğü, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının
23.11.2018 tarihli ve 48178250-300-E.17058 sayılı yazısı.

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi tezli yüksek lisans öğrencisi Melike AYHAN'ın detayları ekte bulunan "**İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları**" konulu tez çalışmasını, İlimiz Patnos ilçesi Cengiz Topel Ortaokulu, Patnos Atatürk Ortaokulu ve Patnos Yatılı Bölge Ortaokulunda yapmak istediğini ilgi yazı ile bildirilmiştir.

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi tezli yüksek lisans öğrencisi Melike AYHAN'ın detayları ekte bulunan "**İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları**" konulu tez çalışmasını, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ve yapmış olduğu çalışmalarının sonunda hazırlanmış olduğu bilgi ve belgeleri yazılı veya dijital ortamda hazırlayıp bir suretini Müdürlüğümüze vermesi koşulu ile İlimiz Patnos ilçesi Cengiz Topel Ortaokulu, Patnos Atatürk Ortaokulu ve Patnos Yatılı Bölge Ortaokulunda yapılması Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Makamnızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Neriman KARAKOÇ
Millî Eğitim Müdürü V.

OLUR
29/11/2018
Onur KÖKÇÜ
Vali a.
Vali Yardımcısı

Adres: Kağızman Cad.04100 Merkez/AĞRI
Elektronik Ağ: temelegitim04@meb.gov.tr
e-posta: agri@meb.gov.tr

Bilgi için: Sibel YAMEN
Tel: 0 (472) 280 94 37
Faks: 0 (472) 280 94 50

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden b130-a980-3f06-97ba-179d kodu ile teyit edilebilir.

EK 8

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 48178250-300-E.86200
Konu : Araştırma İzni (Melike AYHAN)

19/12/2018

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 23/11/2018 tarihli ve 71052239-100-E.80193 sayılı yazımız.

Enstitünüz Müzik Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Melike AYHAN'ın "İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumları (Ağrı-Patnos Örneği)" adlı tezi kapsamında araştırma yapma isteği ile ilgili Ağrı Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün 30.11.2018 tarih ve E.23025883 sayılı yazısı ekte gönderilmiştir. Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Zekeriya MIZIRAK
Rektör Yardımcısı

Ek: Resmi Yazı ve Eki (2 Sayfa)